

Odkaz:

Rozsudek Soudu prvního stupně (prvního senátu) ze dne 17. prosince 1991, Enichem Anic SpA proti Komisi Evropských společenství, věc T-6/89, Recueil 1991, s. II-1623¹

Klíčová slova:

Hospodářská soutěž — Pojmy dohody a jednání ve vzájemné shodě — Kolektivní odpovědnost — Přičitatelnost protiprávního jednání

Předmět:

Zrušení rozhodnutí Komise ze dne 23. dubna 1986 týkajícího se řízení podle článku 85 Smlouvy o EHS (*neoficiální překlad*) (IV/31.149-Polypropylen, Úř. věst. L 230, s. 1)

Skutkové okolnosti a právní otázky:

Skutkový základ žaloby

- ¹ Projednávaná věc se týká rozhodnutí Komise, kterým se patnácti výrobcům polypropylenu ukládá pokuta za porušení čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS. Výrobkem, který je předmětem napadeného rozhodnutí (dále jen „rozhodnutí“), je jeden z hlavních surových termoplastických polymerů. Výrobci polypropylen prodávají zpracovatelům, kteří ho přeměňují na hotové výrobky nebo polotovary. Hlavní výrobci polypropylenu mají škálu více než sta různých druhů pokrývajících široký rozsah konečného použití. Hlavní základní druhy polypropylenu se nazývají rafie, homopolymer pro vstřikovací lisování, kopolymer pro vstřikovací lisování, kopolymer high impact a film. Všechny podniky, kterým je rozhodnutí určeno, jsou významnými výrobci v oboru petrochemie.
- ² Na západoevropský trh s polypropylenem dodávají téměř výlučně výrobní zařízení umístěná v Evropě. Před rokem 1977 na tento trh dodávalo deset výrobců, a sice společnosti Montedison (z níž se stala Montepolimeri SpA), Hoechst AG, Imperial Chemical Industries plc a Shell International Chemical Company Ltd (nazývané „velká čtyřka“), dohromady představující 64 % trhu, Enichem Anic SpA v Itálii, Rhône-Poulenc SA ve Francii, Alcludia ve Španělsku, Chemische Werke Hüls a BASF AG v Německu a Chemie Linz AG v Rakousku. Po uplynutí platnosti kontrolních patentů, jejichž držitelem byla Montedison, se v západní Evropě v roce 1977 objevilo sedm nových výrobců: Amoco a Hercules Chemicals NV v Belgii, ATO Chimie SA a Solvay et Cie SA ve Francii, SIR v Itálii, DSM NV v Nizozemsku a Taqsa ve Španělsku. Norský výrobce Saga Petrokjemi AS et Cie zahájil svou činnost přibližně uprostřed roku 1978 a Petrofina SA v roce 1980. Tento příchod nových výrobců s nominální kapacitou přibližně 480 000 tun vedl k podstatnému zvýšení dřívější výrobní kapacity v západní Evropě, kterému po několik let neodpovídalo zvýšení poptávky, což mělo za následek nízké využití výrobních kapacit, které se přesto mezi lety 1977 a 1983 postupně zvýšilo z 60 % na 90 %. Podle rozhodnutí se nabídka a poptávka přibližně vyrovnaly od roku 1982. Avšak po většinu referenčního období (od roku 1977 do roku 1983) byl trh s polypropylenem charakterizován buď nízkou rentabilitou, nebo značnými ztrátami zejména z důvodu vysokého podílu fixních nákladů a zvýšení ceny suroviny, polypropylenu. Podle rozhodnutí (bod 8) držela Montepolimeri SpA v roce 1983 18 % evropského trhu s polypropylenem, Imperial Chemical Industries plc, Shell International Chemical

¹ Jednací jazyk: italština

Company Ltd a Hoechst AG po 11 %, Hercules Chemicals NV o něco méně než 6 %, ATO Chimie SA, BASF AG, DSM NV, Chemische Werke Hüls, Chemie Linz AG, Solvay et Cie SA a Saga Petrokjemi SA et Cie po 3 až 5 % a Petrofina SA okolo 2 %. Polypropylen byl předmětem rozsáhlého obchodu mezi členskými státy, neboť každý z výrobců usazených v té době ve Společenství prodával ve všech nebo téměř ve všech členských státech.

³ Enichem Anic SpA (dále jen „Anic“) patřila k výrobcům, kteří dodávali na trh před rokem 1977. Na trhu s polypropylenem měla postavení středně velkého výrobce, jehož podíl na trhu byl přibližně mezi 2,7 a 4,2 %. Na jaře 1983 tento trh opustila poté, co koncem října 1982 převedla své podnikání s polypropylenem na společnost Montepolimeri SpA.

⁴ Dne 13. a 14. října 1983 provedli úředníci Komise na základě čl. 14 odst. 3 nařízení Rady č. 17, prvního nařízení, kterým se provádějí články 85 a 86 Smlouvy (Úř. věst. 1962, 13, s. 204, dále jen „nařízení č. 17“), souběžné šetření v těchto podnicích vyrábějících polypropylen a dodávajících na trh Společenství:

- ATO Chimie SA, nyní Atochem (dále jen „ATO“),
- BASF AG (dále jen „BASF“),
- DSM NV (dále jen „DSM“),
- Hercules Chemicals NV (dále jen „Hercules“),
- Hoechst AG (dále jen „Hoechst“),
- Chemische Werke Hüls (dále jen „Hüls“),
- Imperial Chemical Industries plc (dále jen „ICI“),
- Montepolimeri SpA, nyní Montedipe (dále jen „Monte“),
- Shell International Chemical Company Ltd (dále jen „Shell“),
- Solvay et Cie SA (dále jen „Solvay“),
- BP Chimie (dále jen „BP“).

U Rhône-Poulenc SA (dále jen „Rhône-Poulenc“) ani u Enichem Anic SpA se žádné šetření neprovádělo.

⁵ Po šetření Komise zaslala žádost o informace na základě článku 11 nařízení č. 17 (dále jen „žádost o informace“) nejen výše uvedených podnikům, ale i těmto podnikům:

- Amoco,
- Chemie Linz AG (dále jen „Linz“),
- Saga Petrokjemi AS et Cie, která je nyní součástí Statoil (dále jen „Statoil“),
- Petrofina SA (dále jen „Petrofina“),
- Enichem Anic SpA (dále jen „Anic“).

Linz, podnik usazený v Rakousku, zpochybnil pravomoc Komise a odmítl na žádost odpovědět. V souladu s čl. 14 odst. 2 výše uvedeného nařízení provedli poté úředníci Komise šetření u společností Anic a Saga Petrochemicals UK Ltd, britské pobočky společnosti Saga, a u obchodních zástupců společnosti Linz usazených ve Spojeném

království a ve Spolkové republice Německo. Společnosti Rhône-Poulenc nebyla zaslána žádná žádost o informace.

6 Listinné důkazy získané v rámci šetření a prostřednictvím žádostí o informace vedly Komisi k závěru, že mezi lety 1977 a 1983 dotyční výrobci v rozporu s článkem 85 Smlouvy pomocí řady cenových iniciativ pravidelně určovali cílové ceny a zavedli systém každoroční kontroly objemů prodeje za účelem rozdělení dostupného trhu na základě dohodnutých objemů nebo procentních podílů. Komise proto dne 30. dubna 1984 rozhodla zahájit řízení na základě čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17 a v květnu 1984 zaslala výše uvedeným podnikům s výjimkou Anic a Rhône-Poulenc písemné oznámení námitek. Všechny osoby, kterým bylo oznámení určeno, písemně odpověděly.

7 Dne 24. října 1984 se úředník pro slyšení jmenovaný Komisí setkal s právními poradci osob, kterým bylo oznámení námitek určeno, za účelem dohody o některých procesních ujednáních ohledně jednání, stanoveného v rámci správního řízení, které mělo začít dne 12. listopadu 1984. Na tomto setkání Komise mimoto oznámila, že vzhledem k argumentaci podniků v jejich odpovědích na oznámení námitek jim bude průběžně zasílat důkazy doplňující důkazy, které jim již byly dostupné, pokud jde o provádění cenových iniciativ. Komise proto dne 31. října 1984 zaslala právním poradcům podniků balík dokumentů obsahující kopie pokynů ohledně cen, které dali výrobci svým prodejním kancelářím, a tabulkové přehledy těchto dokumentů. Za účelem zajištění dodržení obchodního tajemství spojila Komise se zasláním těchto materiálů určité podmínky; zejména s těmito dokumenty nesměla být seznámena obchodní oddělení podniků. Advokáti několika podniků odmítli tyto podmínky přijmout a dokumentaci před jednáním vrátili.

8 S ohledem na informace poskytnuté v písemných odpovědích na oznámení námitek Komise rozhodla o rozšíření řízení na společnosti Anic a Rhône-Poulenc. Za tímto účelem jim bylo dne 25. října 1984 zasláno oznámení námitek podobné tomu, které bylo určeno patnácti jiným podnikům.

9 První jednání se konalo ve dnech 12. až 20. listopadu 1984. Při něm byly vyslechnuty všechny podniky s výjimkou Shell (který se jakéhokoli jednání odmítl zúčastnit), Anic, ICI a Rhône-Poulenc (které se domnívaly, že neměly možnost připravit svůj spis).

10 Při tomto jednání se několik podniků odmítlo zabývat otázkami vznesenými v dokumentaci, která jim byla zaslána dne 31. října 1984, a poukazovalo na to, že Komise zcela změnila směr své argumentace a že jim přinejmenším musí být dána možnost předložit písemná vyjádření. Další podniky tvrdily, že neměly dost času k prostudování předmětných dokumentů před jednáním. Společný dopis v tomto smyslu zaslali Komisi dne 28. listopadu 1984 advokáti společností BASF, DSM, Hercules, Hoechst, ICI, Linz, Monte, Petrofina a Solvay. Dopisem ze dne 4. prosince 1984 Hüls prohlásila, že se k tomuto názoru připojuje.

11 Komise proto dne 29. března 1985 zaslala podnikům novou sérii dokumentů uvádějících cenové pokyny, které podniky vydaly svým prodejním kancelářím, spolu s tabulkami o cenách, a shrnutí důkazů týkajících se každé cenové iniciativy, pro kterou byly dokumenty dostupné. Komise vyzvala podniky k odpovědi, a to jak písemně, tak v průběhu dalšího jednání. Uvedla, že odvolává původně stanovená omezení ohledně sdělování informací obchodním oddělením

12 Dalším dopisem z téhož dne Komise odpověděla na argumenty vznesené advokáty, podle nichž nepodala přesnou právní definici údajné kartelové dohody ve smyslu čl. 85 odst. 1 Smlouvy, a vyzvala podniky, aby jí předložily svá písemná a ústní vyjádření.

13 Druhé jednání se konalo ve dnech 8. až 11. července 1985 a 25. července 1985. Anic, ICI a Rhône-Poulenc při něm předložily svá vyjádření a ostatní podniky (s výjimkou Shell) se vyjádřily k bodům, které vznesla Komise ve dvou dopisech ze dne 29. března 1985.

14 Předběžný návrh zápisu z jednání spolu s příslušnou dokumentací byl předán členům Poradního výboru pro restriktivní praktiky a dominantní postavení (dále jen „poradní výbor“) dne 19. listopadu 1985 a dne 25. listopadu 1985 byl zaslán podnikům. Poradní výbor vydal stanovisko na svém 170. zasedání ve dnech 5. a 6. prosince 1985.

15 Na závěr tohoto řízení přijala Komise sporné rozhodnutí ze dne 23. dubna 1986, které obsahuje tuto výrokovou část:

„článek 1

Společnosti Anic SpA, ATO Chemie SA (nyní Atochem), BASF AG, DSM NV, Hercules Chemicals NV, Hoechst AG, Chemische Werke Hüls (nyní Hüls AG), ICI plc, Chemische Werke Linz, Montepolimeri SpA (nyní Montedipe), Petrofina SA, Rhône-Poulenc SA, Shell International Chemical Co. Ltd, Solvay et Cie a Saga Petrokjemi AG & Co. (nyní součást Statoil) porušily ustanovení čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS tím, že se účastnily:

- v případě společnosti Anic přibližně od listopadu 1977 do konce roku 1982 nebo počátku roku 1983;
- v případě společnosti Rhône-Poulenc přibližně od listopadu 1977 do konce roku 1980;
- v případě společnosti Petrofina od roku 1980 nejméně do listopadu 1983;
- v případě společností Hoechst AG, ICI, Montepolimeri a Shell od poloviny roku 1977 nejméně do listopadu 1983;
- v případě společností Hercules, Linz, Saga a Solvay přibližně od listopadu 1977 nejméně do listopadu 1983;
- v případě společnosti ATO nejméně od roku 1978 nejméně do listopadu 1983;
- v případě společností BASF, DSM a Hüls od blíže neurčeného okamžiku mezi lety 1977 a 1979 nejméně do listopadu 1983;

dohody a jednání ve vzájemné shodě pocházejících z poloviny roku 1977, na jejichž základě výrobci dodávající polypropylen na území společného trhu:

- a) navázali vzájemné kontakty a pravidelně se setkávali (počínaje začátkem roku 1981 dvakrát za měsíc) v rámci tajných schůzí s cílem projednat a definovat svou obchodní politiku;
- b) pravidelně určovali „cílové“ (nebo minimální) ceny pro prodej výrobku v každém členském státě Společenství;
- c) dohadovali různá opatření k usnadnění uplatňování takových cílových cen, včetně (a zejména) dočasného omezování výroby, výměny informací o svých

jednotlivých dodávkách, pořádání místních schůzí a od konce roku 1982 systému „účetního řízení“ zaměřeného na uplatňování zvýšení cen pro jednotlivé zákazníky;

- d) současně zvyšovali ceny, přičemž uplatňovali uvedené cíle;
- e) rozdělili si trh tím, že každému výrobcí přidělili cílový roční prodej nebo „kvótu“ ročního prodeje (v roce 1979, 1980 a přinejmenším po část roku 1983) nebo, v případě neexistence konečné dohody pro celý rok, tím, že požadovali, aby výrobci omezili každý měsíc svůj prodej vycházejíce z předchozího období (v roce 1981 a 1982).

Článek 2

Podniky uvedené v článku 1 okamžitě ukončí výše uvedená protiprávní jednání (pokud to již neučinily) a v budoucnu se v rámci své činnosti v odvětví polypropylenu zdrží každé dohody nebo jednání ve vzájemné shodě, jež by mohly mít stejný nebo podobný cíl či výsledek, včetně každé výměny informací, na něž se obecně vztahuje profesní tajemství a jejímž prostřednictvím by účastníci byli přímo či nepřímo informováni o výrobě, dodávkách, stavu zásob, prodejních cenách, plánovaných nákladech nebo investicích jiných jednotlivých výrobců, jakož i každé dohody nebo jednání ve vzájemné shodě, které by jim umožnily kontrolovat dodržování jakékoli výslovné či mlčky uzavřené dohody nebo každého jednání ve vzájemné shodě ohledně cen nebo rozdělení trhů uvnitř Společenství. Každý systém výměny obecných údajů, ke kterému výrobci přistoupí (jako např. systém Fides), musí být provozován tak, aby byly vyloučeny veškeré údaje umožňující určit chování jednotlivých výrobců; podniky se konkrétně zdrží výměny jakýchkoli dodatečných informací, které mají význam pro hospodářskou soutěž a které takový systém nestanoví.

Článek 3

Za protiprávní jednání uvedená v článku 1 se dále uvedeným podnikům ukládají tyto pokuty:

- i) Anic SpA pokuta ve výši 750 000 ECU, tj. 1 103 692 500 ITL;
- ii) Atochem pokuta ve výši 1 750 000 ECU, tj. 11 973 325 FRF;
- iii) BASF AG pokuta ve výši 2 500 000 ECU, tj. 5 362 225 DEM;
- iv) DSM NV pokuta ve výši 2 750 000 ECU, tj. 6 657 640 HFL;
- v) Hercuels Chemicals NV pokuta ve výši 2 750 000 ECU, tj. 120 569 620 BEF;
- vi) Hoechst AG pokuta ve výši 9 000 000 ECU, tj. 19 304 010 DEM;
- vii) Hüls AG pokuta ve výši 2 750 000 ECU, tj. 5 898 447,50 DEM;
- viii) ICI plc pokuta ve výši 10 000 000 ECU, tj. 6 447 970 GBP;
- ix) Chemische Werke Linz pokuta ve výši 1 000 000 ECU, tj. 1 471 590 000 ITL;
- x) Montedipe pokuta ve výši 11 000 000 ECU, tj. 16 187 490 000 ITL;
- xi) Petrofina SA pokuta ve výši 600 000 ECU, tj. 26 306 100 BEF;
- xii) Rhône-Poulenc SA pokuta ve výši 500 000 ECU, tj. 3 420 950 FRF;
- xiii) Shell International Chemical Co. Ltd pokuta ve výši 9 000 000 ECU, tj. 5 803 173 GBP;
- xiv) Solvay & Cie pokuta ve výši 2 500 000 ECU, tj. 109 608 750 BEF;
- xv) Statoil, Den Norske Stats Oljeselskap AS (která nyní zahrnuje společnost Saga Petrokjemi) pokutu ve výši 1 000 000 ECU, tj. 644 797 GBP.

Články 4 a 5

(nepřevzaty)“

16 Dne 8. července 1986 byl podnikům zaslán konečný zápis z jednání obsahující jimi požadované opravy, doplnění a výmazy textů.

17 Řízení

17 Za výše uvedených okolností podala žalobkyně návrhem došlým kanceláři Soudního dvora dne 31. července 1986 projednávanou žalobu, kterou se domáhá zrušení rozhodnutí. Třináct ze čtrnácti ostatních osob, kterým bylo toto rozhodnutí určeno, podalo rovněž žalobu, kterou se domáhají jeho zrušení (věci T-1/89 až T-4/89 a T-7/89 až T-15/89).

18 Písemná část řízení proběhla zcela před Soudním dvorem.

19 Usnesením ze dne 15. listopadu 1989 přidělil Soudní dvůr tuto věc, stejně jako třináct ostatních, Soudu prvního stupně podle článku 14 rozhodnutí Rady ze dne 24. října 1988 o zřízení Soudu prvního stupně Evropských společenství (dále jen „rozhodnutí Rady ze dne 24. října 1988“).

20 Podle čl. 2 odst. 3 rozhodnutí Rady ze dne 24. října 1988 jmenoval předseda Soudu prvního stupně generálního advokáta.

21 Dopisem ze dne 3. května 1990 vyzval vedoucí soudní kanceláře účastníky řízení k účasti na neformální schůzce za účelem úpravy organizace ústní části řízení. Tato schůzka se konala dne 28. června 1990.

22 Dopisem ze dne 9. července 1990 požádal vedoucí soudní kanceláře účastníky řízení, aby předložili svá vyjádření k případnému spojení věcí T-1/89 až T-4/89 a T-6/89 až T-15/89 pro účely ústní části řízení. Žádný z účastníků řízení neměl k tomuto bodu žádné výhrady.

23 Usnesením ze dne 25. září 1990 Soud prvního stupně nařídil spojení výše uvedených věcí pro účely ústní části řízení z důvodu, že tyto věci spolu souvisejí, v souladu s článkem 43 jednacího řádu Soudního dvora, který je tedy přiměřeně použitelný na řízení před Soudem prvního stupně na základě čl. 11 třetího pododstavce rozhodnutí Rady ze dne 24. října 1988.

24 Usnesením ze dne 15. listopadu 1990 Soud rozhodl o žádostech o důvěrné zacházení, podaných žalobkyněmi ve věcech T-2/89, T-3/89, T-9/89, T-11/89, T-12/89 a T-13/89 a částečně jim vyhověl.

25 Dopisy došlými kanceláři Soudu mezi 9. říjnem a 29. listopadem 1990 účastníci řízení odpověděli na otázky, které jim Soud položil v dopisech vedoucího soudní kanceláře ze dne 19. července.

26 S přihlédnutím k odpovědím na tyto otázky a po vyslechnutí zprávy soudce zpravodaje a stanoviska generálního advokáta Soud rozhodl o zahájení ústní části řízení bez předběžného dokazování.

27 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky položené Soudu byly vyslechnuty na jednání konaném ve dnech 10. až 15. prosince 1990.

28 Stanovisko generálního advokáta bylo vyslechnuto na jednání konaném dne 10. července 1991.

Návrhová žádání účastníků řízení

29 Společnost Enichem Anic navrhuje, aby Soud:

- 1) zcela nebo částečně zrušil rozhodnutí Komise ze dne 23. dubna 1986 (IV. 31/149-Polypropylen) v rozsahu, v němž se týká žalobkyně;
- 2) podpůrně zrušil nebo snížil pokutu uloženou žalobkyni;
- 3) uložil Komisi náhradu nákladů řízení, výdajů a honorářů.

Komise navrhuje, aby Soud

- zamítl žalobu;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

K věci samé

30 Je třeba přezkoumat zaprvé žalobní důvody žalobkyně vycházející z porušení práva na obhajobu, podle nichž: 1) Komise v oznámení námitek neuvedla všechny námitky, které později uvedla v rozhodnutí, a tak žalobkyni přičetla kolektivní odpovědnost, 2) konečný zápis z jednání nebyl předán členům Komise ani členům poradního výboru, 3) žalobkyně neobdržela zprávu úředníka pro slyšení a 4) Komise nevzala v úvahu zvláštní postavení žalobkyně ve správním řízení; zadruhé žalobní důvody týkající se zjištění protiprávního jednání, jež se týkají 1) skutkových zjištění učiněných Komisí a 2) použití čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS na tyto skutečnosti a podle nichž Komise A) nesprávně kvalifikovala protiprávní jednání, B) nesprávně posoudila omezující účinek na hospodářskou soutěž a C) nesprávně posoudila dotčení obchodu mezi členskými státy; zatřetí žalobní důvody týkající se přičitatelnosti protiprávního jednání žalobkyni; začtvrté žalobní důvody týkající se odůvodnění rozhodnutí; zapáté žalobní důvody týkající se určení pokuty, která je údajně 1) částečně promlčena a není přiměřená ani 2) trvání, ani 3) závažnosti údajného protiprávního jednání.

K právům na obhajobu

1. Nové námitky a kolektivní odpovědnost

31 Žalobkyně tvrdí, že Komise proti ní v rozhodnutí vznesla námitky, které nebyly uvedeny v konkrétním oznámení námitek, zejména námitky popsané v čl. 1 písm. c) rozhodnutí. Není dovoleno, jak se o to pokouší Komise, připisovat žalobkyni odpovědnost za účast na kartelové dohodě obecně a v důsledku toho nepřímo rozšířit tuto odpovědnost na chování, kterými se kartelová dohoda projevovala, která však nelze přímo přičíst žalobkyni. Žalobkyni tedy nelze považovat za odpovědnou za chování popsaná v čl. 1 písm. c) rozhodnutí, která jí podle vlastního prohlášení Komise nelze přímo přičítat.

32 Odpovědnost připisovaná žalobkyni proto neodpovídá skutečným prokázaným ohledně ní ani námitkám uvedeným v oznámení námitek, ani když se zohlední obecná část tohoto oznámení námitek. Tato část, jejíž úlohou je určit obecný rámec, ve kterém dochází k chování každého podniku, totiž může být považována za konkrétně určenou společnosti Anic pouze v těch částech, kde je tato společnost skutečně jmenována, a ne v částech, v nichž se pojednává pouze o jiných výrobcích.

33 Žalobkyně dodává, že rozhodnutí i přes opačná tvrzení Komise naznačuje a lze z něho usuzovat, že se Anic účastnila všech opatření popsanych v článku 1, a to stejným způsobem jako všechny ostatní uvažované podniky.

34 Komise upozorňuje, že tento argument se zakládá na úmyslně nesprávném výkladu článku 1 rozhodnutí. V tomto ustanovení se netvrdí, že se žalobkyně účastnila všech v něm zmíněných opatření, nýbrž pouze že se účastnila kartelové dohody mezi

výrobci polypropylenu, která se konkrétně projevila těmito opatřeními. Rozhodnutí přisoudilo žalobkyni, stejně jako ostatním podnikům, odpovědnost nikoli za celou řadu odlišných protiprávních jednání, nýbrž za jediné protiprávní jednání, a sice za účast na dohodě a jednání ve vzájemné shodě směřující k udržení cen polypropylenu. Tato kartelová dohoda se projevila řadou různých opatření, která ve svém souhrnu představují jediné protiprávní jednání.

35 Jakmile je jednou zjištěna účast na kartelové dohodě, musí se podle Komise z toho vyplývající odpovědnost vztahovat pouze na kartelovou dohodu jako celek. Odpovědnost podniku, který přistoupil ke kartelové dohodě, nezávisí na důkazech o jeho faktické účasti na každém jednotlivém opatření uskutečněném za účelem dosažení společného cíle. Proto nebylo nutné v článku 1 uvádět vedle délky účasti každého podniku na kartelové dohodě i míru jeho faktické účasti na jednotlivých iniciativách podniknutých k uskutečnění samotné kartelové dohody.

36 Soud podotýká, že námitky uvedené v čl. 1 písm. c) rozhodnutí byly všechny zmíněny v obecném nebo konkrétním oznámení námitek. Dočasná omezení výroby byla tak zmíněna v bodech 67 a 79 obecného oznámení námitek, výměna informací o jednotlivých dodávkách v bodech 97 a 101 tohoto oznámení, pořádání místních schůzí v bodě 2 písm. b) konkrétního oznámení námitek a konečně systém „účetního řízení“ v bodech 85 až 89 obecného oznámení námitek.

37 Je třeba mít za to, že obsah obecného oznámení námitek lze použít jednotlivě vůči každé z osob, jimž je určeno a mezi něž patří i žalobkyně, pokud toto oznámení námitek nebo konkrétní oznámení námitek nestanoví opak. Přitom je nutno konstatovat, že pokud jde o dotčené námitky a pokud jde o žalobkyni, není tomu tak.

38 Navíc lze poznamenat, že samo znění obecného oznámení námitek – zejména jeho body 1 a 5 – naznačuje, že všechny v něm popsané skutky jsou vytykány všem podnikům, kterým je toto oznámení určeno.

39 Z toho vyplývá, že námitky uvedené v čl. 1 písm. c) rozhodnutí byly žalobkyni řádně oznámeny, a že proto nepředstavují nové námitky.

40 Otázka, zda Komise na těchto námitkách vůči žalobkyni v rozhodnutí trvala a zda, v případě kladné odpovědi, právně dostačujícím způsobem prokázala skutková zjištění na podporu těchto námitek, spadá do přezkumu opodstatněnosti prokázání protiprávního jednání, který provádí Soud. Totéž platí pro žalobní důvod žalobkyně týkající se kolektivní odpovědnosti, kterou jí rozhodnutí přičítá.

2. *Nepředání zápisu z jednání*

41 Žalobkyně spatřuje vadu řízení ve skutečnosti, že členové poradního výboru ani člen Komise odpovědný za hospodářskou soutěž, ani ostatní členové Komise neměli dostupný konečný zápis z jednání před tím, než přednesli svá vyjádření.

42 Komise zdůrazňuje, že poradní výbor i členové Komise měli dostupný prozatímní zápis z jednání, od něhož se konečné znění podstatně nelišilo.

43 Dodává, že není povinna zasílat zápis členům poradního výboru, a připomíná, že na jednání ostatně byly zastoupeny všechny členské státy s výjimkou Řecka a Lucemburska, jejichž zástupci nebyli přítomni při druhém jednání organizovaném Komisí. V důsledku toho mohl podle Komise zápis sloužit členům poradního výboru pouze pro připomínku. Pokud jde o členy Komise, ti neměli dostupný pouze prozatímní zápis, ale také vyjádření podniků k tomuto zápisu.

44 Komise mimoto podotýká, že vzhledem k tomu, že členové Komise a poradního
výboru byli schopni se vyjadřovat s plnou znalostí věci, rozhodnutí by nebylo jiné,
kdyby nedošlo k údajnému pochybení, a že má tudíž toto pochybení podružný
význam (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 1980, Distillers Company v.
Komise, bod 26, věc 30/78, Recueil 1980, s. 2229, a stanovisko generálního
advokáta s. 2290).

45 Soud podotýká, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že prozatímní povaha
zápisu z jednání předloženého poradnímu výboru a Komisi může představovat vadu
správního řízení, která by mohla způsobit neplatnost rozhodnutí, které je výsledkem
řízení, pouze tehdy, pokud bylo znění uvedeného zápisu sepsáno tak, že mohlo uvést
osoby, kterým bylo určeno, v omyl ohledně podstatné skutečnosti (rozsudek ze dne
15. července 1970, Buchler v. Komise, bod 17, věc 44/69, Recueil 1970, s. 733).

46 Pokud jde o zápis předaný Komisi, je třeba podotknout, že Komise spolu
s prozatímním zápisem obdržela připomínky a vyjádření podniků k němu, a je tedy
třeba mít za to, že členové Komise byli informováni o všech relevantních
skutečnostech před přijetím rozhodnutí.

47 Pokud jde o prozatímní zápis předložený poradnímu výboru, je třeba podotknout, že
žalobkyně neuvedla, v čem tento zápis není objektivním a přesným záznamem
z jednání, a tudíž neprokázala, že byl sepsán tak, že by uvedl členy poradního výboru
v omyl ohledně podstatné skutečnosti.

48 Z toho vyplývá, že tento žalobní důvod musí být zamítnut.

3. *Nepředání zprávy úředníka pro slyšení*

49 Podle žalobkyně dodržení práva na obhajobu vyžaduje, aby byla seznámena se
stanoviskem, který musí úředník pro slyšení na základě svého mandátu předat
generálnímu řediteli pro hospodářskou soutěž.

50 Komise odpovídá, že zpráva úředníka pro slyšení, jenž je úředníkem Komise,
generálnímu řediteli pro hospodářskou soutěž je obvykle podávána ústně a je
součástí vnitřního rozhodovacího procesu Komise, a tudíž ji nelze sdělovat
podnikům.

51 Komise mimoto podotýká, že mandát úředníka pro slyšení nestanoví žádné
zveřejnění jeho zprávy.

52 Konečně zdůrazňuje, že by otevřenost a nezávislost úředníka pro slyšení byly
ohroženy, kdyby jeho vystoupení nezůstala důvěrná. Toto stanovisko potvrzuje
usnesení Soudního dvora ze dne 11. prosince 1986 (ICI v. Komise, body 5 až 8,
věc 212/86 R, nezveřejněné v Recueil), podle něhož nesmí Soudní dvůr vzít v úvahu
zprávu úředníka pro slyšení pro účely svého soudního přezkumu.

53 Soud poukazuje na to, že právo na obhajobu nevyžaduje, aby podniky, které jsou
účastníky řízení podle čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS, mohly komentovat zprávu
úředníka pro slyšení, která představuje čistě interní dokument Komise. V tomto
ohledu Soudní dvůr rozhodl, že tato zpráva představuje pro Komisi stanovisko, že
Komise není vůbec povinna se o ni opírat, a že tudíž tato zpráva nepředstavuje
rozhodující hledisko, které by soudce Společenství musel zohlednit při výkonu svého
přezkumu (výše uvedené usnesení ze dne 11. prosince 1986 ve věci 212/86 R, body 5
až 8). Dodržení práva na obhajobu je totiž z právního hlediska dostatečně zajištěno,
jestliže byly jednotlivé orgány, které se účastní vytváření konečného rozhodnutí,
správně informovány o argumentaci podniků v odpovědích na námítky, které jim

oznámila Komise, a na důkazy předložené Komisí na podporu těchto námitek (rozsudek Soudního dvora ze dne 9. listopadu 1983, *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin v. Komise*, bod 7, věc 322/81, Recueil 1983, s. 3461).

54 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že účelem zprávy úředníka pro slyšení není doplňovat nebo opravovat argumentaci podniků ani vyjadřovat nové námitky nebo dodávat nové důkazy proti těmto podnikům.

55 Z toho vyplývá, že podniky nemají na základě dodržování práva na obhajobu právo požadovat předání zprávy úředníka pro slyšení, aby ji mohly komentovat (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 17. ledna 1984, *VBVB a VBVB v. Komise*, bod 25, spojené věci 43/82 a 63/82, Recueil 1984, s. 19).

56 V důsledku toho musí být tento žalobní důvod zamítnut.

4. *Zvláštní postavení žalobkyně ve správním řízení*

57 Žalobkyně upozorňuje, že se stala účastníkem správního řízení až poté, co bylo zahájeno. Ocitla se tak ve zvláštním postavení, a nebyla tudíž plně seznámena s kontradiktorní diskusí, jak se do té doby vyvíjela.

58 Soud podotýká, že žalobkyně neuvedla, jak a proč jí její zvláštní postavení ve správním řízení zbavilo možnosti řádně uplatnit svůj názor na všechny námitky, které vůči ní vznesla Komise v oznámeních námitek, která jí zaslala, a na důkazy určené na podporu těchto námitek a uvedené Komisí v těchto oznámeních námitek nebo k nim přiložené.

59 Skutečnost, že se žalobkyně neúčastnila prvního jednání, jí nebránila řádně se vyjádřit k námitkám, které jí byly určeny, a nemůže se tedy užitečně odvolávat na skutečnost, že nebyla informována o kontradiktorní diskusí, která se vyvíjela mezi Komisí a jinými podniky.

60 Z toho vyplývá, že zvláštní postavení žalobkyně ve správním řízení nevedlo k porušení práva na obhajobu, a že tento žalobní důvod tedy musí být zamítnut.

Ke zjištění protiprávního jednání

61 Podle rozhodnutí (bod 80 první pododstavec) byli od roku 1977 výrobci polypropylenu, kteří zásobují Společenství, účastníky celého souboru plánů, dohod a opatření přijatých v rámci systému pravidelných schůzí a stálých kontaktů. Obecným záměrem výrobců (bod 80 druhý pododstavec) bylo dosažení výslovné dohody o konkrétních bodech.

62 Je tedy třeba nejprve ověřit, zda Komise právně dostačujícím způsobem prokázala svá skutková zjištění ohledně I) období od listopadu 1977 do konce roku 1978 nebo počátku roku 1979 a II) období od konce roku 1978 nebo počátku roku 1979 do konce roku 1982 nebo počátku roku 1983, pokud jde o A) systém pravidelných schůzí, B) cenové iniciativy, C) opatření určená k usnadnění provádění cenových iniciativ a D) určení cílů v oblasti objemů výroby a kvót, při zohlednění a) napadeného aktu a b) argumentace účastníků před c) jejich hodnocením; následně je třeba přezkoumat použitelnost čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS na tyto skutečnosti.

I. Skutková zjištění

I – Období od listopadu 1977 do konce roku 1978 nebo počátku roku 1979

A – Napadený akt

63 Rozhodnutí (bod 78 čtvrtý pododstavec) tvrdí, že systém pravidelných schůzí výrobců polypropylenu začal přibližně koncem roku 1977, ale není možné přesně určit den, kdy se jich začal každý z výrobců účastnit. Rozhodnutí uvádí, že Anic, která je jedním z výrobců, u kterých není prokázáno, že „podpořili“ iniciativu z prosince 1977, připouští, že se schůzí účastnila již od počátku.

64 Rozhodnutí sice uvádí (bod 105 první a druhý pododstavec), že přesný den, kdy se každý z výrobců začal pravidelně účastnit plenárních schůzí, nelze s jistotou určit, avšak tvrdí, že den, kdy se společnosti Anic, ATO, BASF, DSM a Hüls začaly účastnit dohod, nemůže být pozdější než v roce 1979, neboť je prokázáno, že všech těchto pět výrobců se účastnilo rozdělení trhu nebo systému kvót zavedeného poprvé v tomto roce.

B – Argumenty účastníků řízení

65 Žalobkyně tvrdí, že rozhodnutí je chybné v tom, že uvádí, že její účast na schůzích pochází z listopadu 1977. Ve skutečnosti Komise chybně vyložila odpověď společnosti Anic na žádost o informace [příloha 27 konkrétního oznámení námitek určeného společnosti Monte (dále jen „k. ozn. Monte“), na kterou se odkazuje v konkrétním oznámení námitek určeném společnosti Anic (dále jen „k. ozn. Anic“)], v níž Anic prohlásila, jednak že schůze začaly „v sedmdesátých letech, ke konci tohoto období“, jednak že má za to, že její účast na schůzích „se datuje do okamžiku blízkého začátku schůzí samotných“. Žalobkyně již neměla dokumenty vztahující se k tomuto období a měla v dobré víře za to, že začátek její účasti, podle jejího názoru roku 1979, byl blízko začátku schůzí výrobců, který předpokládala rovněž v roce 1979, to znamená koncem sedmdesátých let.

66 Žalobkyně mimoto uvádí, že rozhodnutí si protirečí, pokud jde o začátek její účasti. V bodu 105 totiž řadí Anic po bok společností ATO, BASF, DSM a Hüls, přičemž současně přiznává, že účast Anic před rokem 1979 nemůže dokázat. Naproti tomu ve výrokové části vytýká společnosti Anic, že se účastnila protiprávního jednání od listopadu 1977, zatímco společnost ATO obviňuje, že se ho účastnila od roku 1978 a společnosti BASF, DSM a Hüls od blíže neurčeného okamžiku mezi roky 1977 a 1979.

67 Komise podotýká, že jak vyplývá z jasného přiznání v odpovědi společnosti Anic na žádost o informace, tento podnik se začal účastnit schůzí výrobců přibližně v listopadu 1977.

68 Komise tvrdí, že Anic nemůže vzít toto přiznání zpět, tím spíše, že ve své žalobní odpovědi odůvodňuje toto zpětvzetí tím, že když odpovídala na žádost o informace, neměla dokumenty Komise. To svědčí o tom, že žalobkyně přizpůsobila svou odpověď podle důkazů, které byly Komisi dostupné.

C – Závěry Soudu

69 Soud uvádí, že jak Komise při jednání uznala, jediným důkazem účasti žalobkyně na schůzích v průběhu předmětného období, který Komise podává, je odpověď žalobkyně na žádost o informace (příloha 27, k. ozn. Monte), v níž se uvádí toto:

„Incontri fra i produttori europei di polipropilene sono iniziati negli anni 70 intorno al termine di quel periodo. Non siamo in grado di stabilire con precisione la data in cui è iniziata la partecipazione dell'Anic, ma riteniamo si collochi in un momento prossimo all'inizio degli incontri stessi.“

(„Schůze mezi evropskými výrobci polypropylenu začaly v sedmdesátých letech, ke konci tohoto období. Nejsme schopni přesně určit den, kdy začala účast společnosti Anic, máme však za to, že se datuje do okamžiku blízkého začátku schůzí samotných.“)

70 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že odpověď žalobkyně nelze považovat za jasné přiznání její účasti na schůzích od listopadu 1977. Žalobkyně totiž podává zcela přijatelný doslovný i kontextuální výklad své odpovědi, který je potvrzen odpovědí společnosti ICI na žádost o informace [obecné oznámení námitek (dále jen „o. ozn. námitek“), příloha 8]. ICI nejprve uvedla, že schůzky „šéfů“ a „odborníků“ začaly koncem roku 1978 nebo na počátku roku 1979, a dále uvádí, že Anic se pravidelně účastnila těchto schůzí v průběhu období, kdy byla přítomna na trhu s polypropylenem mezi lety 1979 a 1983, neboli po zkoumaném období.

71 Mimoto je třeba zdůraznit, že pochybnosti, které Komise vyjádřila v rozhodnutí samém (bod 105 druhý pododstavec), když prohlásila, že den, kdy se společností Anic, ATO, BASF, DSM a Hüls začaly účastnit dohod, nemůže být pozdější než v roce 1979, mluví rovněž ve prospěch výkladu, který dává žalobkyně své odpovědi na žádost o informace.

72 Je třeba poukázat na to, že tato pochybnost se rovněž objevuje v konkrétním oznámení námitek určeném žalobkyni, ve kterém Komise pouze převzala odpověď společnosti Anic na žádost o informace, aniž by naznačila výklad, který měla v úmyslu jí dát pro účely přesného určení počátku účasti společnosti Anic na schůzích, jakož i v obecném oznámení námitek, ve kterém Komise žalobkyni ve vztahu ke schůzím konaným před rokem 1979 nezmínila.

73 Z výše uvedeného vyplývá, že vzhledem k tomu, že Komise nebyla schopna uvést žádný patřičný důkaz o jakékoli účasti společnosti Anic na protiprávním jednání před koncem roku 1978 nebo počátkem roku 1979, takovou účast neprokázala právně dostačujícím způsobem.

II – Období od konce roku 1978 nebo počátku roku 1979 do konce roku 1982 nebo počátku roku 1983

A – Systém pravidelných schůzí

a) Napadený akt

74 Rozhodnutí (bod 18 třetí pododstavec, bod 78 čtvrtý pododstavec a bod 105 druhý pododstavec) vytýká žalobkyni, že se účastnila systému pravidelných schůzí výrobců polypropylenu až do poloviny nebo konce roku 1982 (bod 19 první pododstavec a bod 78 sedmý pododstavec), kdy se účastnit přestala v důsledku reorganizace italského petrochemického průmyslu a převodu své činnosti v odvětví polypropylenu na společnost Monte.

75 Podle rozhodnutí (bod 21) bylo cílem pravidelných schůzí určení cílových cen a objemů prodeje a kontrola jejich dodržování výrobci.

b) Argumenty účastníků řízení

76 Ačkoli žalobkyně připouští, že se začala účastnit schůzí přibližně roku 1979, poukazuje na to, že jedinou schůzí, na níž byla její účast prokázána Komisí, je schůze v lednu 1981 (o. ozn. námitek, příloha 17), a že její účast na schůzích pravděpodobně skončila na počátku roku 1982 z důvodu událostí v italském chemickém průmyslu, jak to potvrzuje několik záznamů ze schůzí konaných v roce 1982. Opravdu se tak

v záznamu z jedné schůze ze dne 13. května 1982 (o. ozn. námitek, příloha 24) lze dočíst, že Anic/SIR se již neúčastní, zatímco jiní výrobci jsou zmíněni pouze jako nepřítomni. Rovněž v záznamu ze schůze ze dne 2. září 1982 (o. ozn. námitek, příloha 30) se uvádí, že Anic již nebyla přítomna a že byla považována za rušivý prvek, což potvrdil také záznam z jedné schůze ze dne 2. listopadu 1982 (o. ozn. námitek, příloha 32). Pouze omylem prohlásila Anic ve své odpovědi na žádost o informace (k. ozn. Monte, příloha 27), že má za to, že se účastnila jedné schůze v říjnu 1982. V rozhodnutí (bod 19) ostatně Komise sama připustila, že se Anic přestala účastnit schůzí „přibližně v polovině nebo koncem roku 1982“.

77 Žalobkyně tvrdí, že uvedení jejího názvu v tabulkách a seznamech připojených k záznamům ze schůzí, nepředstavuje rozhodující důkaz její účasti na těchto schůzích. Ze srovnání všech údajů v tabulkách totiž jasně vyplývá, že jsou stejné pro období, kdy se Anic zdá se schůzí účastnila, i pro období, kdy byla zcela jistě nepřítomna.

78 Žalobkyně dodává, že v mnoha těchto tabulkách je odkazováno společně na Anic a SIR, jako by se jednalo o jediný podnik, přestože mezi těmito dvěma podniky existovala tvrdá hospodářská soutěž a Anic by nikdy nedopustila, aby byla považována za jeden celek se společností SIR.

79 Žalobkyně ostatně tvrdí, že její účast na schůzích v průběhu dotčeného období byla čistě pasivní. Dokumenty předložené Komisí za účelem prokázání opaku, tedy tabulky a seznamy připojené k záznamům ze schůzí výrobců a zmiňující společně Anic a SIR, nejsou průkazné.

80 Mimoto tvrdí, že v záznamech ze schůzí, například ze dne 21. září nebo 2. listopadu 1982 (o. ozn. námitek, přílohy 30 a 32) byla Anic označena za rušivý prvek, na který bylo nutno vyvíjet nátlak. To dokazuje, že na trhu jednala zcela nezávisle a v soutěži s ostatními výrobci.

81 Žalobkyně tvrdí, že její účast na schůzích byla jen sporadická, zatímco námitka Komise vyžaduje důkaz pravidelné účasti na schůzích jako znak, který zakládá protiprávní jednání. V tomto ohledu poukazuje na to, že si rozhodnutí dvojnásobně protirečí, když v bodě 18 tvrdí, že se Anic účastnila schůzí pravidelně, zatímco v bodě 37 druhém pododstavci ji vylučuje ze seznamu pravidelných účastníků schůzí a poukazuje na přítomnost Anic na pouze dvou schůzích v lednu 1981 (bod 33 třetí pododstavec), zatímco potom uvádí, že od září 1979 do září 1983 se konalo 55 schůzí (tabulka 3 rozhodnutí).

82 Komise tvrdí, že se Anic přestala účastnit schůzí přibližně uprostřed nebo koncem roku 1982. Toto tvrzení se zakládá na odpovědi Anic na žádost o informace, ve které se uvádí:

„Ci risulta che l'ultima partecipazione dell'Anic a una riunione di quel tipo dati dal mese di ottobre 1982 a Zurigo.“

(„Z toho vyplývá, že k poslední účasti společnosti Anic na schůzi tohoto druhu došlo v říjnu 1982 v Curychu.“)

Toto přiznání odpovídá skutečnosti, že se Anic v září 1982 účastnila určení kvót pro rok 1983, což dosvědčují dva dokumenty nalezené u společnosti ICI (o. ozn. námitek, přílohy 73 a 76).

83 Komise dodává, že záznamy ze schůzí ze dne 13. května, ze dne 21. září a ze dne 2. listopadu 1982 (o. ozn. námitek, přílohy 24, 30 a 32), citované žalobkyní, ve

kterých se uvádí, že „Anic/SIR no longer come“ („Anic/SIR se již neúčastní“), že „Anic were seen as a problem“ („Anic byla považována za problém“), že „pressure was needed“ („bylo nutno vyvíjet nátlak“) na Anic a „Anic were alleged to be a nuisance“ („Anic byla označena za rušivý prvek“), nemohou zbavit žalobkyni viny. Jednak totiž nelze zaměňovat dodržování kartelové dohody s účastí na ní, jednak se citované záznamy týkají období, kdy se žalobkyně přestala schůzí účastnit.

84 Komise zdůrazňuje, že podnik, který se účastní schůzí svolaných za účelem určení cílových cen nebo kvót, se nemůže obhajovat tvrzením, že v průběhu těchto schůzí zaujímal čistě pasivní postoj. Rozdíl mezi pouhou přítomností na schůzích a přijetím rozhodnutí učiněných na těchto schůzích je nerelevantní. Účast na schůzích, byť pasivní, postačuje totiž k tomu, aby měli konkurenti oprávněně za to, že účastník se zavazuje sledovat společně dohodnuté zásady chování, a aby byl účastník, který se od těchto zásad odchýlí, vystaven kritice svých konkurentů.

85 Komise mimoto dovozuje, že tvrzení o sporadické povaze účasti Anic na schůzích vyvrací odpověď společnosti ICI na žádost o informace (o. ozn. námitek, příloha 8), ve které je žalobkyně označena jako jeden z výrobců, kteří se pravidelně účastnili schůzí. Podle Komise ztrácela účast Anic na schůzích svou pravidelnou povahu až od poloviny roku 1982, a nikoli od jeho počátku. Nemožnost přesně určit, kterých schůzí se Anic účastnila, vysvětluje Komise skutečností, že Anic na rozdíl od jiných výrobců již nemá doklady o cestách svých úředníků vyslaných na schůze.

86 Pro úplnost Komise závěrem uvádí, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, v mnohých dokumentech názvy Anic a SIR spojeny nejsou.

c) Závěry Soudu

87 Soud uvádí, že z odpovědi žalobkyně na žádost o informace (k. ozn. Monte, příloha 27) ve spojení s odpovědí společnosti ICI na tuto žádost (o. ozn. námitek, příloha 8) vyplývá, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala účast společnosti Anic na pravidelných schůzích výrobců polypropylenu od konce roku 1978 nebo počátku roku 1979.

88 Pokud jde o počátek účasti společnosti Anic na schůzích, je třeba podotknout, že odpověď společnosti ICI na žádost o informace řadí žalobkyni na rozdíl od dalších dvou výrobců mezi pravidelné účastníky schůzí „šéfů“ a „odborníků“ od roku 1979. Tuto odpověď je nutno vykládat v tom smyslu, že uvádí, že účast žalobkyně pochází z počátku systému schůzí „šéfů“ a „odborníků“, který byl zaveden koncem roku 1978 nebo na počátku roku 1979.

89 Odpověď společnosti ICI na žádost o informace je v tomto bodě potvrzena výkladem odpovědi žalobkyně na žádost o informace, který sama žalobkyně podala ve spisech předložených Soudu, s odkazem na bod 105 druhý pododstavec rozhodnutí. Žalobkyně totiž uvedla, že jediným jistým datem ohledně začátku její údajné účasti na schůzích zůstává rok 1979.

90 Pokud jde o konec účasti společnosti Anic na schůzích, Soud uvádí, že Komise v rozhodnutí (bod 19 první pododstavec a bod 78 sedmý pododstavec) uznala, že přetrvává pochybnost ohledně přesného dne, a ve spisech předložených Soudu připustila, že přítomnost žalobkyně na schůzích ztratila svou pravidelnou povahu od května 1982. Komise rovněž při jednání uznala, že v září 1982 se Anic schůzí již neúčastnila.

91 Mimoto ze záznamu ze schůze ze dne 13. května 1982 (o. ozn. námitek, příloha 24) vyplývá, že v průběhu této schůze bylo řečeno, že se Anic již neúčastní. Toto tvrzení je potvrzeno záznamy z pozdějších schůzí, ve kterých již Anic není uvedena mezi účastníky, s výjimkou záznamu ze schůze ze dne 9. června 1982 (o. ozn. námitek, příloha 25), ze kterého vyplývá, že žalobkyně poskytla autorovi samotného záznamu přesné údaje ohledně svých prodejů uskutečněných v dubnu a květnu 1982.

92 Pokud jde o účast žalobkyně na schůzi v říjnu 1982, Soud uvádí, že žalobkyně v odpovědi na žádost o informace uvedla, že má za to, že se této schůze zúčastnila, nyní však tvrdí, že tento údaj je pravděpodobně chybný, jak již uvedla v odpovědi na oznámení námitek.

93 V tomto ohledu samotné znění záznamu z dotčené schůze (o. ozn. námitek, příloha 31) ukazuje, že stejně jako španělští výrobci a jako společnosti Hercules, Amoco a BP neposkytla společnost Anic v průběhu této schůze údaje o svém prodeji v září 1982, na rozdíl od toho, co učinila na schůzi ze dne 9. června 1982. U těchto údajů, stejně jako u údajů výše uvedených výrobců, je totiž uvedena poznámka „est.“, což zjevně znamená „estimation“ („odhad“).

94 V důsledku toho je třeba učinit závěr, že žalobkyně v odpovědi na žádost o informace pouze omylem uvedla, že se zúčastnila schůze ze dne 6. října 1982.

95 Pokud jde o pravidelnost účasti žalobkyně na systému pravidelných schůzí, má Soud za to, že Komise z odpovědi společnosti ICI na žádost o informace právem dovozuje, že Anic se těchto schůzí účastnila pravidelně mezi koncem roku 1978 nebo počátkem roku 1979 a polovinou roku 1982.

96 Komise měla rovněž na základě odpovědi společnosti ICI na žádost o informace potvrzené mnohými záznamy ze schůzí právem za to, že v době, kdy byla ještě žalobkyně přítomna na trhu, bylo cílem schůzí zejména určování cílových cen a objemů prodeje. V této odpovědi se totiž uvádí: „Target prices‘ for the basic grade of each principal category of polypropylene as proposed by producers from time to time since 1 January 1979 are set forth in Schedule...“ a „A number of proposals for the volume of individual producers were discussed at meetings“ („Cílové ceny‘ navrhované výrobci pravidelně od 1. ledna 1979 pro základní jakost každé hlavní kategorie polypropylenu jsou uvedeny v příloze...“ a „na schůzích se jednalo o několika návrzích ohledně objemů prodeje jednotlivých výrobců“).

97 Mimoto když odpověď společnosti ICI na žádost o informace odkazuje na pořádání schůzí marketingových „odborníků“ vedle schůzí „šéfů“ od konce roku 1978 nebo počátku roku 1979, ukazuje, že diskuse o určování cílových cen a objemů prodeje byly stále konkrétnější a podrobnější, zatímco v roce 1978 se „šéfové“ omezili na rozpracování samotného pojmu cílových cen.

98 Je třeba dodat, že Komise rovněž právem dovodila z odpovědi společnosti ICI na žádost o informace, ve které se uvádí:

„Only ‚Bosses‘ and ‚Experts‘ meetings came to be held on a monthly basis... By late 1978/early 1979 it was determined that the ad hoc meetings of Senior Managers should be supplemented by meetings of lower level managers with more marketing knowledge“),

(„Pouze schůze ‚šéfů‘ a ‚odborníků‘ se konaly každý měsíc ... Přibližně koncem roku 1978 nebo počátkem roku 1979 bylo rozhodnuto, že schůze šéfů ad hoc budou doplněny schůzemi nižších vedoucích, s lepší znalostí marketingu“),

a z toho, že schůze měly tutéž povahu a tentýž účel, že byly součástí systému pravidelných schůzí.

99 Mimoto je třeba podotknout, že údajnou pasivní povahu účasti Anic na schůzích vyvrací právě skutečnost, že poskytla informace o měsíčních objemech svého prodeje, jak tomu bylo při schůzi dne 9. června 1982 (o. ozn. námitek, příloha 25), a že je její název uveden v různých tabulkách (o. ozn. námitek, přílohy 55 až 62), jejichž obsah musel být poskytnut mimo jiné žalobkyni v rámci schůzí, jichž se účastnila. Většina žalobkyň totiž ve své odpovědi na písemnou otázku položenou Soudem připustila, že nebylo možné sestavit tabulky nalezené u společností ICI, ATO a Hercules na základě statistik systému výměny údajů Fides, a ICI ohledně jedné z těchto tabulek ve své odpovědi na žádost o informace prohlásila, že „the source of information for actual historic figures in this table would have been the producers themselves“ („zdrojem údajů v této tabulce, které odpovídají údajům již uskutečněným, museli být samotní výrobci“).

100 Z výše uvedených úvah vyplývá, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala, že se žalobkyně pravidelně účastnila pravidelných schůzí výrobců polypropylenu od konce roku 1978 nebo počátku roku 1979 do poloviny roku 1982, že účelem těchto schůzí bylo zejména určování cílových cen a objemů prodeje, že byly součástí systému a že účast žalobkyně na těchto schůzích nebyla čistě pasivní. Komise však neprokázala právně dostačujícím způsobem, že tato účast pokračovala po polovině roku 1982.

B – Cenové iniciativy

a) Napadený akt

101 Podle rozhodnutí (body 28 až 46) byl zaveden systém cílových cen prostřednictvím cenových iniciativ, z nichž ve vztahu k dotčenému období jich bylo možno rozpoznat pět: první trvala od července do prosince 1979, druhá od ledna do května 1981, třetí od srpna do prosince 1981, čtvrtá od června do července 1982 a pátá od září do listopadu 1982.

102 Rozhodnutí (bod 33) zmiňuje v tomto ohledu jmenovitě žalobkyni pouze proto, aby poukázalo na to, že se v lednu 1981 účastnila dvou schůzí, při nichž byla uznána nutnost zvýšení cen, o němž bylo rozhodnuto v prosinci 1980 pro 1. únor 1981 na základě hodnoty 1,75 DEM/kg pro rafii. Toto zvýšení cen muselo být provedeno ve dvou fázích: k počátečnímu zvýšení muselo dojít dne 1. února, jak bylo dohodnuto, a nové zvýšení bylo uplatněno od 1. března „bez výjimky“.

103 Rozhodnutí (bod 77 druhý pododstavec) uznává, že žalobkyně nevydala žádný cenový pokyn; ze záznamů ze schůzí a z dalších dokumentů nicméně vyplývá, že se Anic pravidelně účastnila schůzí, při nichž se jednalo a rozhodovalo o cenových iniciativách.

b) Argumenty účastníků řízení

104 Přestože žalobkyně kategoricky nepopírá svou účast na cenových iniciativách, tvrdí, že Komise nepodala v tomto ohledu žádný důkaz. Poukazuje na to, že Komise nebyla s to prokázat, že se žalobkyně účastnila té, či oné konkrétní schůze, a že nemohla nalézt žádný cenový pokyn, který by žalobkyně zaslala svým prodejním kancelářím.

105 Žalobkyně dále uvádí, že ceny, které uplatňovala, se vždy lišily od cílových cen, že nikdy neměla ceník pro polypropylen a že ceny uplatňované jejími prodejními

kanceláři byly výsledkem samostatného ocenění trhu, v souladu se zákony v oblasti hospodářské soutěže.

106 Komise vyvozuje účast žalobkyně na cenových iniciativách z její účasti na schůzích týkajících se zejména určení cílových cen.

107 Dodává, že důvodem, proč nemohla shromáždit další důkazy, je skutečnost, že Anic neuchovala žádný dokument vztahující se k tomuto období. Podle Komise nemůže Anic uniknout odpovědnosti pouhým popíráním existence jakékoli písemné stopy o cenových pokynech, pokud nepopírá, že se účastnila schůzí výrobců.

108 Skutečnost, že po těchto schůzích následovaly podobné cenové pokyny rozesílané jednotlivými výrobci, podle Komise dále ukazuje, že již se nejednalo o čistě informativní schůze, ale že jejich předmětem byla koordinace chování výrobců na trhu v oblasti cen.

c) Závěry Soudu

109 Soud podotýká, že záznamy z pravidelných schůzí výrobců polypropylenu ukazují, jak se výrobci, kteří se jich účastnili, dohadovali na cenových iniciativách uvedených v rozhodnutí. Například v záznamu ze dvou schůzí z ledna 1981 (o. ozn. námitek, příloha 17) se uvádí toto:

„Whilst all the evidence pointed to actual prices not reaching the previous target levels in February it was agreed that the DM 1.75 target should remain and that DM 2.00 should be introduced without exception in March.“

(„Přestože všechny údaje ukazovaly, že v únoru skutečné ceny nedosahovaly předchozích cílových úrovní, bylo dohodnuto, že cílová cena 1,75 DEM zůstane zachována a v březnu bude zavedena cílová cena 2,00 DEM bez výjimky“).

110 Jelikož je právně dostačujícím způsobem prokázána pravidelná účast žalobkyně na těchto schůzích od konce roku 1978 nebo počátku roku 1979 do poloviny roku 1982, nemůže žalobkyně tvrdit, že nepřistoupila na cenové iniciativy, které při nich byly dohodnuty, organizovány a kontrolovány, aniž by předložila indicie, které by mohly toto tvrzení potvrdit. Při neexistenci těchto indicií totiž není žádný důvod domnívat se, že žalobkyně na tyto iniciativy na rozdíl od ostatních účastníků nepřistoupila.

111 V tomto ohledu je třeba podotknout, že žalobkyně předložila dva argumenty, které mají prokázat její nezúčastněnost na dohodnutých cenových iniciativách. Uvedla jednak to, že její účast na schůzích byla čistě pasivní, jednak to, že výsledky schůzí vůbec nezohlednila při určování svého chování na trhu v oblasti cen, a pokud bylo možno pozorovat určitou souběžnost reakcí v chování Anic a ostatních výrobců, bylo to způsobeno vývojem ceny suroviny a běžným chováním malého výrobce na trhu s dominantním postavením „velké čtyřky“.

112 Žádný z těchto dvou argumentů nelze považovat za indicii, která by mohla potvrdit tezi o nezúčastněnosti žalobkyně na dohodnutých cenových iniciativách. Soud totiž připomíná, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala, že účast žalobkyně na schůzích nebyla čistě pasivní, a tudíž je první argument žalobkyně skutkově nepodložený. Pokud jde o druhý argument, je třeba nejprve poznamenat, že i kdyby odpovídal skutkovému stavu, nemohl by vyloučit účast žalobkyně na určování cílových cen při schůzích, ale směřoval by nanejvýš k prokázání toho, že žalobkyně neuplatňovala to, co bylo při těchto schůzích rozhodnuto. Rozhodnutí ostatně vůbec netvrdí, že žalobkyně uplatňovala ceny vždy odpovídající cílům dohodnutým na

schůzích, což znamená, že napadený akt se za účelem prokázání účasti žalobkyně na určování těchto cenových cílů neopírá ani o uskutečňování výsledků schůzí.

113 Je třeba rovněž podotknout, že i když se Komisi nepodařilo získat cenové pokyny vydané žalobkyní, a nemá tudíž důkaz o tom, že žalobkyně prováděla dotčené cenové iniciativy, ani o souběžném chování, nijak to nevyvrací zjištění účasti žalobkyně na těchto iniciativách.

114 Je třeba dodat, že Komise mohla právem dovodit z odpovědi společnosti ICI na žádost o informace (o. ozn. námitek, příloha 8), která uvádí, že:

„Target prices‘ for the basic grade of each principal category of polypropylene as proposed by producers from time to time since 1 January 1979 are set forth in Schedule...“

(„Cílové ceny‘ navrhované výrobcí pravidelně od 1. ledna 1979 pro základní jakost každé hlavní kategorie polypropylenu jsou uvedeny v příloze...“),

že tyto iniciativy byly součástí systému určování cílových cen.

115 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala, že žalobkyně patřila k výrobcům polypropylenu, mezi kterými vznikla shoda vůle ohledně cenových iniciativ uvedených v bodech 29 až 39 rozhodnutí, a že tyto iniciativy byly součástí systému. Avšak vzhledem k tomu, že Komise neprokázala právně dostačujícím způsobem účast žalobkyně na pravidelných schůzích v druhé polovině roku 1982, neprokázala právně dostačujícím způsobem účast žalobkyně na cenové iniciativě uvedené v bodech 40 až 46 rozhodnutí.

C – Opatření určená k usnadnění provádění cenových iniciativ

a) Napadený akt

116 Rozhodnutí (čl. 1 písm. c) a bod 27; viz také bod 42) vytýká žalobkyni, že s ostatními výrobcí dohadovala různá opatření určená k usnadnění uplatňování cílových cen, jako je dočasné omezování výroby, výměna informací o vlastních jednotlivých dodávkách, pořádání místních schůzí a od konce září 1982 systém „účetního řízení“ zaměřeného na uplatňování zvýšení cen pro jednotlivé zákazníky.

117 Pokud jde o systém „účetního řízení“, jehož pozdější a propracovanější podoba pocházející z prosince 1982 je známá pod názvem „účetní leadership“, byla žalobkyně stejně jako všichni výrobci jmenována koordinátorem nebo „leaderem“ pro alespoň jednoho velkého zákazníka a byla pověřena tajnou koordinací jeho vztahů s dodavateli. Pro zavedení tohoto systému byli v Belgii, Itálii, Německu a Spojeném království identifikováni mnozí zákazníci a pro každého z nich byl jmenován „koordinátor“. V prosinci 1982 byla navržena obecnější verze tohoto systému se jmenováním jednoho „leadera“ pověřeného poradenstvím, vyjednáváním a organizací zvyšování cen. Ostatní výrobci, kteří udržovali běžné obchodní vztahy se zákazníky, byli označováni „konkurenti“ a spolupracovali s „účetním leaderem“ při určování cen pro dotčeného zákazníka. Za účelem „ochrany“ „leadera“ a „konkurentů“ byl každý další výrobce oslovený tímto zákazníkem povinen nabídnout vyšší ceny, než je určená cílová cena. Přes tvrzení společnosti ICI, podle nichž se systém již po několika měsících částečného a neúčinného fungování zhroutil, rozhodnutí tvrdí, že úplný záznam z jedné schůze konané dne 3. května 1983 ukazuje, že tehdy probíhaly podrobné diskuse ohledně jednotlivých zákazníků, cen, které vůči nim každý výrobce uplatňoval nebo měl uplatňovat, a objemu dodávek a objednávek.

b) Argumenty účastníků řízení

118 Žalobkyně zdůrazňuje, že je obtížné pochopit, na co se Komise odvolává, pokud jí vytýká účast na dočasném omezování výroby, výměně informací o jednotlivých dodávkách a pořádání místních schůzí. Upozorňuje, že Komise nemá žádný důkaz o její účasti na těchto různých činnostech. Žalobkyně ve skutečnosti vždy vyráběla na maximum své skutečné kapacity, s výjimkou omezení v letech 1980 a 1981 kvůli stávkám a poruchám zařízení; v záznamech ze schůzí sepsaných zaměstnancem ICI neexistuje žádná zmínka o informacích o dodávkách společnosti Anic a jediným odkazem je odkaz týkající se podílu na trhu, učiněný téměř vždy pro Anic a SIR dohromady; rozhodnutí konečně neobsahuje žádný odkaz na účast společnosti Anic na místních schůzích, a dokonce ani na existenci takových schůzí v Itálii.

119 Pokud jde o účast žalobkyně na systému „účetního řízení“, poukazuje žalobkyně na to, že tento systém byl vytvořen v době, kdy se již schůzí neúčastnila.

120 Komise tvrdí, že námitky dočasného omezování výroby a pořádání místních schůzí jsou uvedeny v bodech 71 a 43 obecného oznámení námitek a že výměnou informací o jednotlivých dodávkách se zabývají body 56 až 59 rozhodnutí týkající se dočasných opatření k omezení objemů prodeje v letech 1981 a 1982. Pokud se týká systému „účetního řízení“, Komise uvádí, že nikdy neměla v úmyslu tvrdit, že je žalobkyně odpovědná, a z tohoto důvodu se o něm oznámení námitek nezmiňuje.

c) Závěry Soudu

121 Soud má za to, že je třeba vykládat bod 27 rozhodnutí, ve světle bodu 26 druhého pododstavce, v tom smyslu, že vytýká každému z výrobců nikoli to, že by se jednotlivě zavázal k přijetí všech tam uvedených opatření, nýbrž to, že v různých okamžicích při schůzích přijímal spolu s ostatními výrobci soubor opatření uvedených v rozhodnutí určených k vytváření příznivých podmínek pro zvyšování cen, zejména umělým snižováním nabídky polypropylenu, přičemž provádění tohoto souboru bylo společnou dohodou rozděleno mezi jednotlivé výrobce podle jejich konkrétního postavení.

122 Je nutno podotknout, že Komise nebyla s to právně dostačujícím způsobem prokázat, že se žalobkyně účastnila schůzí, při nichž byl tento soubor opatření přijat (zejména schůze ze dne 13. května, 2. a 21. září a 2. prosince 1982 (o. ozn. námitek, přílohy 24, 29, 30 a 33)), a že tedy ani právně dostačujícím způsobem neprokázala, že žalobkyně na tento soubor opatření přistoupila.

123 Z toho zaprvé vyplývá, že účast žalobkyně na systému „účetního řízení“ nebyla prokázána právně dostačujícím způsobem. Komise ve své žalobní odpovědi prohlásila, že nikdy neměla v úmyslu tvrdit, že je Anic v tomto bodě odpovědná. Soud však poznamenává, že takové omezení námitek vznesených vůči žalobkyni nevyplývá ani z rozhodnutí, ani z oznámení námitek. Komise totiž v rozhodnutí (bod 19 první pododstavec a bod 78 sedmý pododstavec) nevyloučila kategoricky možnost, že se žalobkyně účastnila schůzí v průběhu druhé poloviny roku 1982, což znamená, že se musela rovněž domnívat, že pokud se jich žalobkyně účastnila, přistoupila na opatření popsaná v bodě 27 rozhodnutí, která byla přijata v průběhu těchto schůzí a která jsou vytýkána bez rozdílu všem výrobcům, kteří se účastnili pravidelných schůzí. Konkrétně v bodě 85 obecného oznámení námitek se uvádí, že „výrobci zavedli systém určený k postupnému provedení plánovaných zvýšení cen u jednotlivých zákazníků“, avšak toto oznámení ani konkrétní oznámení námitek určené žalobkyni neobsahuje sebemenší omezení této námítky ohledně ní.

124 Z toho dále vyplývá, že nebyla právně dostačujícím způsobem prokázána ani účast žalobkyně na opatřeních omezujících výrobu. Komise v žalobní odpovědi na této námítce vůči žalobkyni trvala s odkazem na bod 71 obecného oznámení námitek (ve skutečnosti se jedná o body 67 a 79), zatímco při jednání uvedla, že žalobkyni nebylo nikdy vytýkáno, že se přímo účastnila takového jednání na trhu.

125 Komise ostatně tvrdila, že námitka týkající se výměny informací o prodeji, uvedená rovněž v bodě 27 rozhodnutí prakticky splývá s námitkou týkající se kvót pro roky 1981 a 1982 (čl. 1 písm. e) rozhodnutí); tyto námitky je tudíž třeba zkoumat společně.

126 Pokud jde o účast žalobkyně na místních schůzích, Komise při jednání tvrdila, že ji žalobkyni nevytýkala. V bodě 20 rozhodnutí je totiž seznam výrobců, vůči nimž byla tato námitka vznesena, a žalobkyně mezi nimi není jmenována. Je tudíž třeba konstatovat, že tato námitka nebyla vůči žalobkyni v napadeném aktu uplatněna.

127 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise neprokázala právně dostačujícím způsobem, že žalobkyně patřila mezi výrobce polypropylenu, mezi kterými vznikla shoda vůle ohledně opatření k usnadnění provádění cenových iniciativ, v rozsahu, v němž jí rozhodnutí vytýká, že se na takovém chování podílela.

D – Cílové objemy a kvóty

a) Napadený akt

128 Podle rozhodnutí (bod 31 třetí pododstavec) „byla nutnost přísného systému kvót uznána“ na schůzi ve dnech 26. a 27. září 1979, jejíž záznam zmiňuje plán navržený nebo dohodnutý v Curychu za účelem omezení měsíčních prodejů na 80 % průměru za prvních osm měsíců roku.

129 V rozhodnutí (bod 52) se dále uvádí, že již před srpnem 1982 byly uplatňovány různé systémy rozdělení trhu. Každému výrobcí byl přidělen procentní podíl celkového předpokládaného objemu objednávek, avšak neexistovala žádná předem daná systematická omezení celkové výroby, takže se odhady celkové poptávky pravidelně přezkoumávaly a prodej každého výrobce, vyjádřený v tunách, se upravoval tak, aby odpovídal přidělenému procentnímu podílu.

130 Pro rok 1979 byly určeny cíle vyjádřené v objemech (v tunách), které byly založeny přinejmenším částečně na prodejích vykázaných ve třech předchozích letech. Takovéto tabulky nalezené u společnosti ICI uvádějí „přezkoumané cíle“ pro každého výrobce pro rok 1979 s ohledem na skutečné prodeje, vyjádřené v tunách, vykázané v tomto období v západní Evropě (bod 54 rozhodnutí).

131 Koncem února 1980 se výrobci dohodli na cílových objemech pro rok 1980, vyjádřených ještě stále v tunách, na základě předpokládané roční poptávky 1 390 000 tun. Podle rozhodnutí (bod 55) byly u společností ATO a ICI nalezeny různé tabulky uvádějící „dohodnuté cíle“ pro každého výrobce pro rok 1980. Tento počáteční odhad celkové poptávky se ukázal jako příliš optimistický, takže bylo nutné upravit kvótu každého výrobce tak, aby odpovídala celkové spotřebě pro tento rok ve výši pouze 1 200 000 tun. S výjimkou společností ICI a DSM prodeje uskutečněné jednotlivými výrobci zhruba odpovídaly příslušným cílům.

132 Podle rozhodnutí (bod 56) bylo rozdělení trhu pro rok 1981 předmětem dlouhých a složitých vyjednávání. Na schůzi v lednu 1981 bylo jako prozatímní opatření ujednáno, že v zájmu toho, aby bylo možno uskutečnit cenovou iniciativu pro období únor-březen, sníží každý výrobce měsíční prodej na jednu dvanáctinu z 85 % z „cíle“

roku 1980. V očekávání zavedení dlouhodobějšího plánu sdělil každý výrobce účastníkům schůze, jaký objem v tunách doufal prodat v roce 1981. Součet těchto „očekávání“ však výrazně přesáhl celkovou předpokládanou poptávku. Přes několik kompromisních schémat předložených společnostmi Shell a ICI nebyla pro rok 1981 uzavřena žádná konečná dohoda o kvótách. Jako prozatímní východisko si výrobci přidělili teoretické kvóty z předchozího roku a na každé měsíční schůzi podávali zprávu o uskutečněném měsíčním prodeji. V důsledku toho byly uskutečněné prodeje kontrolovány ve světle teoretického rozdělení dostupného trhu, provedeného ve vztahu ke kvótám z roku 1980 (bod 57 rozhodnutí).

133 Rozhodnutí (bod 58) uvádí, že za účelem stanovení systému pro rok 1982 výrobci předložili komplexní návrhy ohledně kvót, ve snaze o sladění nejrůznějších faktorů, jako jsou předchozí výsledky, očekávání v oblasti poptávky a dostupné výrobní kapacity. Celková poptávka k rozdělení byla odhadnuta na 1 450 000 tun. Někteří výrobci předložili podrobné plány rozdělení trhu, zatímco jiní se spokojili s oznámením svého vlastního očekávání vyjádřeného v tunách. Na schůzi dne 10. března 1982 se společnosti Monte a ICI pokusily prosadit dohodu, avšak rozhodnutí (bod 58 poslední pododstavec) uvádí, že stejně jako v roce 1981 nebylo dosaženo žádné konečné dohody a že v průběhu prvního pololetí podával každý výrobce na schůzi zprávu o svém měsíčním prodeji, který byl porovnáván s procentním podílem z předchozího roku. Podle rozhodnutí (bod 59) pokračovala na schůzi v srpnu 1982 vyjednávání zaměřená na dosažení dohody o kvótách pro rok 1983 a ICI vedla s každým výrobcem dvoustranná jednání týkající se nového systému. V očekávání zavedení takového systému kvót byli výrobci vyzváni k omezení svých měsíčních prodejů v druhém pololetí 1982 na stejný podíl celkového trhu, jaký každý z nich získal v prvním pololetí 1982. V roce 1982 tak podíly na trhu dosáhly jisté rovnováhy a ve srovnání s předchozími roky zůstaly pro většinu výrobců stabilní.

134 Podle rozhodnutí (bod 60) žádala společnost ICI pro rok 1983 každého výrobce, aby uvedl požadovanou kvótu a navrhl podíly na trhu, které by měly být přiděleny každému z ostatních. Společnosti Monte, Anic, ATO, DSM, Linz, Saga a Solvay stejně jako němečtí výrobci prostřednictvím BASF předložili podrobné návrhy. Tyto různé návrhy byly vloženy do počítače, aby byl získán průměr, který pak byl porovnán s očekáváním každého výrobce. Tyto operace umožnily společnosti ICI navrhnout hlavní zásady nové rámcové dohody pro rok 1983. Tyto návrhy byly projednávány na schůzích v listopadu a prosinci 1982. Na schůzi dne 2. prosince 1982 byl projednáván návrh omezený nejprve na první čtvrtletí. Ze zápisu z této schůze sepsaného společnostmi ICI vyplývá, že společnosti ATO, DSM, Hoechst, Hüls, ICI, Monte a Solvay, stejně jako Herkules, považovaly kvótu, která jim byla přidělena, za „přijatelnou“ (bod 63 rozhodnutí). Tyto informace byly potvrzeny zápisem telefonického rozhovoru mezi společnostmi ICI a Hercules ze dne 3. prosince 1982.

135 Rozhodnutí (bod 77 druhý pododstavec poslední věta) dochází k závěru, že dokumenty týkající se dohod o kvótách naznačují, že se žalobkyně plně účastnila těchto plánů po celou dobu své přítomnosti na trhu s polypropylenem a že se nadále účastnila dohod o kvótách přinejmenším v prvním čtvrtletí 1983 (bod 78 sedmý pododstavec).

b) Argumenty účastníků řízení

136 Ohledně let 1979 až 1982 žalobkyně poukazuje na to, že tabulky uvedené Komisí (o. ozn. námitek, přílohy 55 až 62) byly sepsány třetími osobami, a že proto mohou odrážet myšlenky svých autorů a nemohou představovat konkludentní důkaz ani o zapojení společnost Anic do jejich sepsání, ani o tom, že písemnost skutečně odpovídá skutkovému stavu.

137 Podle názoru žalobkyně není uvedení jejího názvu v různých výše uvedených tabulkách průkazné ze dvou důvodů: především protože nic nedokazuje, že by tyto tabulky byly výsledkem jednání mezi výrobcí, a dále protože Anic je v nich uvedena společně se společností SIR, pokud jde o údaje o jejich prodeji i pokud jde o její kvótu; společnost Anic by k tomu přitom nikdy nesvolila vzhledem k urputné hospodářské soutěži mezi těmito dvěma podniky.

138 Žalobkyně upozorňuje, že její účast na systému kvót je vyvrácena skutečností, že její výrobní zařízení byla vždy využívána na maximum kapacity, s výjimkou stávek a technických poruch v letech 1980 a 1981.

139 Ohledně roku 1983 žalobkyně tvrdí, že nepřichází v úvahu, že by se byla účastnila dohod o kvótách a sdělila svá očekávání společnosti ICI, neboť již nebyla přítomna na schůzích, na nichž tyto dohody byly sjednány, a není vůbec prokázáno, že by existovaly kontakty mezi ní a jinými výrobci s tímto úmyslem jinde.

140 Mimoto údajné sdělení jejích očekávání v dokumentu ze dne 28. října 1982 (o. ozn. námitek, příloha 76) nelze považovat za průkazné, neboť se odkazuje na rok 1983 a Anic převáděla své činnosti v odvětví polypropylenu na Monte od poloviny roku 1982. Ve skutečnosti se přestala účastnit schůzí kolem poloviny roku 1982 a bylo by nelogické, aby se koncem roku 1982 účastnila vyjednávání o systému kvót pro rok 1983 týkajících se trhu, ze kterého odešla. Proto žalobkyně popírá veškerou důkazní hodnotu předmětného dokumentu, jehož autorství jí nelze připisovat.

141 Komise uvádí, že účast společnosti Anic na dohodách o kvótách vyplývá z uvedení jejího názvu v různých tabulkách (o. ozn. námitek, přílohy 55 až 62) obsahujících pro všechny výrobce polypropylenu v západní Evropě údaje o prodeji v jednotlivých letech a „revised targets“ („upravené cíle“) nebo „kvóty“, „očekávání“ nebo dokonce „agreed targets“ („dohodnuté cíle“). Většina těchto tabulek byla sestavena mezi roky 1979 a 1982 a týkají se objemů prodeje za tyto roky. Byly nalezeny zejména u společností ICI a ATO a pocházejí od různých výrobců. K těmto jednotlivým tabulkám Komise přikládá záznam ze dvou schůzí v lednu 1981 (o. ozn. námitek, příloha 17), ke kterému je připojena tabulka srovnávající „targets“ a údaje týkající se „actual“ (skutečného) prodeje.

142 Komise uvádí, že na rozdíl od toho, co tvrdí Anic, nese-psala všechny tyto dokumenty ICI a že ve většině z nich jsou údaje týkající se Anic uvedeny odděleně od údajů týkajících se SIR.

143 Komise dále uvádí, že uvedené dokumenty obsahují údaje, které nutně musela sdělit sama společnost Anic.

144 Podle jejího názoru se mimoto Anic dohod o kvótách pro rok 1983 účastnila. V tomto ohledu se opírá o dva dokumenty ve vzájemném spojení (o. ozn. námitek, přílohy 73 a 76). První, který stručně popisuje systém kvót pro rok 1983, byl nalezen u společnosti ICI a ukazuje, že ICI vyzvala výrobce, aby každý z nich vyjádřil svá očekávání ohledně kvót; výrobci na výzvu přistoupili, jak ukazují různé dokumenty (o. ozn. námitek, přílohy 74 až 77). V druhém dokumentu jsou uvedena očekávání společnosti Anic. Všechna očekávání jednotlivých výrobců byla shrnuta

v dokumentu v podobě počítačového souboru, který vypracovala ICI (o. ozn. námitek, příloha 85).

145 Komise v tomto ohledu uvádí, že i když Anic již nebyla přítomna na schůzích, které se konaly v dotčeném období, nadále se účastnila dohod o kvótách. Kartelovou dohodu nelze omezit na přítomnost na schůzích a z nepřítomnosti žalobkyně na jedné nebo několika schůzích nelze dovozovat, že se již kartelové dohody nedrží. Taková nepřítomnost totiž sama o sobě neznamená ponechání výsledků schůzí bez povšimnutí ani nepřistoupení na tyto výsledky, jak ukazuje dokument ze dne 28. října 1982 obsahující očekávání Anic (o. ozn. námitek, příloha 76) a odpověď ICI na žádost o informace (o. ozn. námitek, příloha 8), která uvádí, že kontakty s výrobcí, kteří se schůzí neúčastnili, existovaly.

146 Komise dodává, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, je zcela hodnověrné, že se žalobkyně v roce 1983 nadále účastnila dotčených dohod, protože zůstala na trhu až do dubna 1983, i když převedla své činnosti na společnost Monte koncem roku 1982. V tomto ohledu se Komise odvolává na přílohy odpovědi společnosti Anic na žádost o informace, ve kterých jsou uvedeny údaje o výrobě tohoto podniku v odvětví polypropylenu. Anic přitom poskytla údaje pro období zahrnující ještě celý duben 1983. Komise má tudíž za to, že není vůbec nelogické, aby se Anic účastnila v říjnu 1982 vyjednávání o uzavření dohody o kvótách pro rok 1983.

c) Závěry Soudu

147 Je třeba připomenout, že se žalobkyně od konce roku 1978 nebo počátku roku 1979 do poloviny roku 1982 pravidelně účastnila pravidelných schůzí výrobců polypropylenu, při kterých se vedla jednání o objemech prodeje jednotlivých výrobců a v tomto ohledu se vyměňovaly informace.

148 Je třeba uvést vedle účasti Anic na schůzích, že její název je uveden v různých tabulkách, jejichž obsah jasně svědčí o tom, že byly určeny k definování cílů v oblasti objemů prodeje (o. ozn. námitek, přílohy 55 a násl.). Většina žalobkyň přitom v odpovědi na písemnou otázku položenou Soudem připustila, že nebylo možné sestavit tabulky nalezené u společností ICI, ATO a Hercules na základě statistik systému Fides. ICI mimoto ohledně jedné z těchto tabulek v odpovědi na žádost o informace (o. ozn. námitek, příloha 8) prohlásila, že „the source of information for actual historic figures in this table would have been the producers themselves“ („zdrojem údajů v této tabulce, které odpovídají údajům již uskutečněným, museli být samotní výrobci“). Komise se proto mohla právem domnívat, že obsah těchto tabulek poskytla Anic v rámci schůzí, kterých se účastnila.

149 Z terminologie použité v různých dokumentech týkajících se let 1979 a 1980, které předložila Komise [jako „revised target“ („upravený cíl“), „opening suggestions“ („počáteční návrhy“), „proposed adjustments“ („navržené úpravy“), „agreed targets“ („dohodnuté cíle“)], lze dovodit, že mezi výrobcí existovala shoda vůle.

150 Pokud jde konkrétně o rok 1979, je třeba uvést na základě celého záznamu ze schůze ze dnů 26. a 27. září 1979 (o. ozn. námitek, příloha 12) a tabulky bez uvedení data nalezené u společnosti ICI (o. ozn. námitek, příloha 55) nazvané „Producers' Sales to West Europe“ („Prodeje výrobců v západní Evropě“), ve které jsou převzaty pro všechny výrobce polypropylenu v západní Evropě údaje o prodeji v tisících tun za roky 1976, 1977 a 1978 a údaje uvedené v rubrikách „1979 actual“ („skutečné údaje roku 1979“), „revised target“ a „79“, že na této schůzi byla uznána nutnost zpřísnit pro poslední tři měsíce roku 1979 systém kvót dohodnutý pro tento rok. Výraz

„tight“ („přísný“) totiž ve spojení s omezením na 80 % z 1/12 plánovaných ročních prodejů nasvědčuje tomu, že původně plánovaný režim pro rok 1979 musel být pro poslední čtvrtletí zpřísněn. Tento výklad záznamu je potvrzen výše uvedenou tabulkou, neboť pod nadpisem „79“ v posledním sloupci napravo od sloupce s názvem „revised target“ obsahuje údaje, které musí odpovídat kvótám původně stanoveným. Ty musely být upraveny ve smyslu zpřísnění, protože byly založeny na příliš optimistických odhadech poptávky, jak tomu bylo i v roce 1980. Tato tvrzení nevyvrací ani odkaz obsažený v bodě 31 třetím pododstavci rozhodnutí na plán „navržený nebo dohodnutý v Curychu za účelem omezení měsíčních prodejů na 80 % průměru za prvních osm měsíců roku“. Tento odkaz je totiž ve spojení s bodem 54 rozhodnutí nutno chápat v tom smyslu, že pro měsíční prodeje za prvních osm měsíců roku 1979 byly již původně stanoveny cílové objemy prodeje.

151 Ohledně roku 1980 Soud uvádí, že určení cílových objemů prodeje pro celý rok vyplývá z tabulky ze dne 26. února 1980 nalezené u společnosti ATO (o. ozn. námitek, příloha 60) a obsahující sloupec „agreed targets 1980“ (dohodnuté cíle 1980) a ze záznamů ze schůzí z ledna 1981 (o. ozn. námitek, příloha 17), při nichž někteří výrobci, mezi kterými byla i žalobkyně, porovnávali skutečně prodaná množství („Actual kt“) a určené cíle („Target kt“). Tyto dokumenty mimoto potvrzuje tabulka ze dne 8. října 1980 (o. ozn. námitek, příloha 57), ve které se pro jednotlivé výrobce porovnávají dva sloupce, z nichž jeden se vztahuje k „1980 Nameplate Capacity“ („nominální kapacitě“) a druhý k „1980 Quota“ („kvóta pro rok 1980“).

152 Ohledně roku 1981 Soud uvádí, že je výrobcům vytýkáno, že se účastnili vyjednávání s cílem dosáhnout dohody o kvótách pro tento rok a v tomto rámci uvedli svá „očekávání“, že se dohodli do uzavření dohody dočasně snížit měsíční prodej v únoru a březnu 1981 na 1/12 z 85 % „cíle“ dohodnutého pro rok 1980 a pro zbytek roku si přidělili stejnou teoretickou kvótu jako předchozí rok, že každý měsíc na schůzi oznamovali své prodeje a konečně že kontrolovali, zda jejich prodeje nepřekračují přidělené teoretické kvóty.

153 Existence vyjednávání mezi výrobcí za účelem zavedení systému kvót a sdělování jejich „očekávání“ v průběhu těchto vyjednávání je potvrzena různými důkazy, jako jsou četné tabulky uvádějící pro každého výrobce jeho „actual“ údaje a jeho „targets“ pro rok 1979 a 1980, stejně jako jeho „aspirations“ pro rok 1981 (o. ozn. námitek, přílohy 59 a 61), tabulka vypracovaná v italském jazyce (o. ozn. námitek, příloha 62) uvádějící pro každého výrobce jeho kvótu pro rok 1980, návrhy ostatních výrobců ohledně kvóty, která mu má být přidělena pro rok 1981, a jeho „očekávání“ pro rok 1981 a interní poznámka společnosti ICI (o. ozn. námitek, příloha 63) popisující vývoj těchto vyjednávání, ve které se uvádí:

„Taking the various alternatives discussed at yesterday's meeting we would prefer to limit the volume to be shared to no more than the market is expected to reach in 1981, say 1.35 million tonnes. Although there has been no further discussion with Shell, the four majors could set the lead by accepting a reduction in their 1980 target market share of about 0.35 % provided the more ambitious smaller producers such as Solvay, Saga, DSM, Chemie Linz, Anic/SIR also tempered their demands. Provided the majors are in agreement the anomalies could probably be best handled by individual discussions at Senior level, if possible before the meeting in Zurich.“

(„Z různých řešení projednávaných na včerejší schůzi upřednostňujeme, aby rozdělovaný objem nebyl větší než objem poptávky, jehož dosažení se očekává

v roce 1981, neboli 1,35 miliónu tun. Přestože se nekonala další jednání se společností Shell, mohou jít čtyři velcí výrobci příkladem a přijmout snížení cílového podílu na trhu pro rok 1980 přibližně o 0,35 % za předpokladu, že ctižádostivější menší výrobci, jako jsou společnosti Solvay, Saga, DSM, Chemie Linz, Anic/SIR rovněž zmírní své nároky. Pokud budou velcí výrobci souhlasit, bude pravděpodobně nejlepším způsobem řešení odchylek jejich jednotlivé projednání na úrovni „šéfů“, pokud možno před schůzí v Curychu.“)

K tomuto dokumentu je přiložen vyčíslený kompromisní návrh, který porovnává výsledky kompromisu pro každého výrobce s rokem 1980 („% of 1980 target“).

154 Přijetí dočasných opatření spočívajících ve snížení měsíčních prodejů v únoru a březnu 1981 na 1/12 z 85 % cíle dohodnutého předchozí rok vyplývá ze záznamu ze schůzí z ledna 1981, ve kterém se uvádí:

„In the meantime [únor-březen] monthly volume would be restricted to 1/12 of 85 % of the 1980 target with a freeze on customers.“

[„V mezidobí (únor/březen) se měsíční objem sníží na 1/12 z 85 % cíle roku 1980, přičemž se nebudou měnit zákazníci.“]

155 Skutečnost, že si výrobci pro zbytek roku přidělili stejnou teoretickou kvótu jako předchozí rok, že kontrolovali, zda prodeje tuto kvótu dodržují, a že si za tímto účelem každý měsíc vyměňovali údaje o prodejkách, je prokázána třemi dokumenty ve vzájemném spojení. Jedná se nejprve o tabulku ze dne 21. prosince 1981 (o. ozn. námitek, příloha 67), která uvádí pro každého výrobce prodeje rozepsané na jednotlivé měsíce a jejíž poslední tři sloupce týkající se listopadu, prosince a součtu za rok byly připsány ručně. Dále se jedná o tabulku bez uvedení data vypracovanou v italském jazyce, nazvanou „Scarti per società“ („odchyly pro jednotlivé společnosti“) a nalezenou u společnosti ICI (o. ozn. námitek, příloha 65), ve které se pro každého výrobce a pro období od ledna do prosince 1981 porovnávají údaje o „actual“ („skutečném“) prodeji s údaji „theoretic“ („teoretický“). Konečně se jedná o tabulku bez uvedení data nalezenou u společnosti ICI (o. ozn. námitek, příloha 68), ve které se pro každého výrobce a pro období od ledna do listopadu 1981 porovnávají údaje o prodeji a podílu na trhu s těmito údaji za roky 1979 a 1980 a vytváří se výhled do konce roku.

156 První tabulka ukazuje, že si výrobci vyměňovali údaje o svých měsíčních prodejkách. Ve spojení se srovnáním těchto údajů a údajů za rok 1980, přičemž srovnání je provedeno v dalších dvou tabulkách týkajících se téhož období, taková výměna informací, které nezávislý subjekt přísně uchovává jako obchodní tajemství, potvrzuje závěry uvedené v rozhodnutí.

157 Účast žalobkyně na těchto jednotlivých činnostech vyplývá jednak z její přítomnosti na schůzích, při nichž se tyto činnosti odehrávaly, zejména na schůzích v lednu 1981, jednak ze zmínky jejího názvu v různých výše uvedených dokumentech. V těchto dokumentech jsou mimoto obsaženy údaje, které, jak bylo řečeno, podle prohlášení ICI v odpovědi na písemnou otázku Soudu – na kterou další žalobkyně odkazují ve svých odpovědích – nemohly být zjištěny na základě statistiky systému Fides.

158 Ohledně roku 1982 Soud uvádí, že je výrobcům vytýkáno, že se účastnili vyjednávání s cílem dosáhnout dohody o kvótách pro tento rok; že v jejich rámci sdělovali svá očekávání vyjádřená v tunách; že při neexistenci konečné dohody sdělili na schůzi údaje o svých měsíčních prodejkách v prvním pololetí a porovnali je s procentním podílem dosaženým v předchozím roce a že se v druhém pololetí

zasazovali o omezení svého měsíčního prodeje na procentní podíl na celkovém trhu dosažený v prvním pololetí 1982.

159 Existence vyjednávání mezi výrobci za účelem zavedení systému kvót a v jejich rámci sdělování jejich očekávání je potvrzena v první řadě dokumentem nazvaným „Scheme for discussions ‘quota system 1982‘“ (Schéma pro diskusi „systému kvót pro rok 1982“) (o. ozn. námitek, příloha 69), ve kterém je pro všechny subjekty, kterým je rozhodnutí určeno, s výjimkou společnosti Hercules, uveden počet tun, o němž se každý domníval, že mu přísluší, a mimoto, pro některé (všechny s výjimkou společností Anic, Linz, Petrofina, Shell a Solvay) počet tun, který podle jejich názoru měl být přidělen ostatním výrobcům; zadruhé poznámkou společnosti ICI nazvanou „Polypropylene 1982, Guidelines“ (Polypropylen 1982, hlavní směry) (o. ozn. námitek, příloha 70, a), ve které ICI analyzuje probíhající vyjednávání; zatřetí tabulkou ze dne 17. února 1982 (o. ozn. námitek, příloha 70, b), ve které jsou porovnávány různé návrhy rozdělení prodejů – z nichž jeden nazvaný „ICI Original Scheme“ (Původní schéma ICI) je v jiné, ručně psané, tabulce předmětem menších změn provedených společností Monte ve sloupci nazvaném „Milliavacca 27/1/82“ (jedná se o jméno jednoho zaměstnance společnosti Monte) (o. ozn. námitek, příloha 70, c) – a za poslední tabulkou v italštině (o. ozn. námitek, příloha 71), která je komplexním návrhem (popsaným v rozhodnutí v bodě 58 druhém pododstavci poslední části).

160 Opatření přijatá pro první pololetí vyplývají ze záznamu ze schůze ze dne 13. května 1982 (o. ozn. námitek, příloha 24), ve kterém je zejména uvedeno:

„To support the move a number of other actions are needed a) limit sales volume to some agreed prop. of normal sales.“

[„Na podporu tohoto kroku je třeba několik jiných opatření a) omezení objemu prodejů na určitý dohodnutý podíl běžných prodejů“]

Provádění těchto opatření je potvrzeno záznamem ze schůze ze dne 9. června 1982 (o. ozn. námitek, příloha 25), k němuž je připojena tabulka uvádějící pro každého výrobce „actual“ („skutečné“) údaje o prodejích od ledna do dubna 1982 porovnané s údajem „theoretical based on 1981 av(erage) market share“ („teoretický vypočítaný na základě průměrného podílu na trhu v roce 1981“), záznamem ze schůze ze dne 20. a 21. července 1982 (o. ozn. námitek, příloha 26), pokud jde o období od ledna do května 1982, a záznamem ze dne 20. srpna 1982 (o. ozn. námitek, příloha 28), pokud jde o období od ledna do července 1982.

161 Soud uvádí, že ohledně roku 1981 a prvního pololetí 1982 Komise právem dovodila ze vzájemné kontroly provádění systému omezování měsíčních prodejů ve vztahu k předchozímu období při pravidelných schůzích, že účastníci schůzí tento systém přijali.

162 Mimoto vzhledem k totožnosti cílů jednotlivých opatření k omezování objemů prodeje – a sice zmírnění tlaku na ceny způsobeného převisem nabídky – Komise právem došla k závěru, že tato opatření patří do systému kvót.

163 Argumenty předložené žalobkyní nemohou vyvrátit skutková zjištění Komise, pokud jde o účast žalobkyně na různých opatřeních k omezení objemů prodeje pro roky 1979, 1980, 1981 a pro první pololetí 1982.

164 Zaprvé totiž argument žalobkyně, že dokumenty předložené Komisí pocházejí od třetích osob a nejsou výsledkem jednání mezi výrobci, je vyvrácen zněním záznamů

ze schůzí (o. ozn. námitek, přílohy 12, 17, 23 a 25), z něhož vyplývá, že schůze spočívaly zejména v určování cílových objemů prodeje a že výrobci při nich sdělovali své vlastní údaje.

165 Zadruhé, i kdyby se prokázalo, že žalobkyně plně využila své výrobní kapacity, nemohlo by to vyloučit možnost, že si výrobci rozdělili objemy prodeje, nýbrž by to případně mohlo nanejvýš dokázat, že žalobkyně nedodržela dohodu, na kterou předtím přistoupila.

166 Zatřetí nemůže ani společná zmínka Anic/SIR v řadě dokumentů oslabit důkazní hodnotu dokumentů, ve kterých je uvedena. Taková zmínka se totiž objevuje pouze v dokumentech po listopadu 1980, zatímco v dřívějších dokumentech (o. ozn. námitek, přílohy 55 až 58) byly Anic a SIR připisovány rozdílné údaje. To se vysvětluje skutečností, že počínaje 28. listopadem 1980 byla ve smyslu článku 2 zákona č. 784 ze dne 28. listopadu 1980 skupina ENI, do které Anic patřila, zmocněna „ad assumere il mandato per la gestione della predetta società“ („převzít pověření k řízení výše uvedené společnosti“), a proto mezi oběma společnostmi nebyla nadále hospodářská soutěž.

167 Naproti tomu Soud uvádí, že Komise neprokázala právně dostačujícím způsobem, že se žalobkyně podílela na opatřeních k omezení objemů prodeje pro druhé pololetí 1982, neboť se Anic v polovině roku 1982 přestala účastnit schůzí, přičemž omezování měsíčních prodejů na podíl na celkovém trhu dosažený v prvním pololetí tohoto roku bylo neoddělitelně spojeno s kontrolou souladu údajů skutečně dosažených za určitý měsíc, prováděnou dodatečně výrobcí při jejich schůzích, s údaji, kterých mělo být teoreticky dosaženo.

168 Tento závěr je potvrzen skutečností, že ze záznamů ze schůzí, při nichž se kontrolovalo provádění omezování měsíčních prodejů (schůze ze dne 6. října a 2. prosince 1982, o. ozn. námitek, přílohy 29 a 33), vyplývá, že se žalobkyně neúčastnila takové kontroly poskytováním údajů o svých prodejkách. V tabulkách připojených k těmto záznamům je totiž vedle názvu Anic uveden buď údaj následovaný „est.“ (jako „estimation“, neboli „odhad“), nebo zkratka „N.A.“ (jako „not available“, neboli „nedostupný“) a odhadovaný údaj.

169 Soud konečně konstatuje, že je žalobkyni vytýkáno, že se nadále „účastnila dohod o kvótách přinejmenším pro první čtvrtletí 1983“ (bod 78 sedmý pododstavec rozhodnutí), přestože se přestala schůzí účastnit v polovině roku 1982 nebo koncem tohoto roku.

170 Z výkladu výrokové části rozhodnutí ve světle jeho odůvodnění (body 19, 60, bod 77 druhý pododstavec, bod 78 sedmý pododstavec a bod 96 druhý pododstavec) a ze zvláštního oznámení námitek určeného žalobkyni vyplývá, že ve skutečnosti bylo společnosti Anic vytýkáno, že se v posledním čtvrtletí 1982 účastnila vyjednávání za účelem určení kvót pro první čtvrtletí 1983.

171 Žalobkyně tuto námitku zpochybňuje a tvrdí, že je nepravděpodobné, že by se účastnila vyjednávání zaměřeného na uzavření dohody o kvótách pro rok 1983, neboť v této době již opustila trh s polypropylenem.

172 V tomto ohledu je třeba uvést, že Komise právem dovodila z příloh odpovědi žalobkyně na žádost o informace, ve kterých byly uvedeny její vlastní údaje o prodejkách až do konce dubna 1983, že Anic zůstala na trhu s polypropylenem přítomna až do dubna 1983.

173 Při jednání vyšlo najevo, že nařízení s mocí zákona ohledně převodu činnosti Anic na Monte bylo vydáno v červenci 1982, avšak že v té době nebyla přesně známa hodnota převodu. K formalizaci dohody a určení ceny došlo až dne 29. října 1982.

174 Z těchto skutečností vyplývá, že není nepravděpodobné, že žalobkyně sdělila ostatním výrobcům koncem roku 1982 svá očekávání za účelem určení kvót pro první čtvrtletí 1983. Je tedy třeba zjistit, zda Komise právně dostačujícím způsobem prokázala, že žalobkyně svá očekávání oznámila.

175 V tomto bodu je ústředním důkazem předloženým Komisí ručně psaná poznámka zaměstnance společnosti ICI ze dne 28. října 1982 (o. ozn. námitek, příloha 76), jež podle souhrnné počítačové tabulky nalezené u společnosti ICI (o. ozn. námitek, příloha 85, s. 2) vyjadřuje „očekávání“ žalobkyně v oblasti objemů prodeje a její návrhy ohledně kvót, které mají být přiděleny ostatním výrobcům.

176 Pouhá skutečnost sdělení vlastních „očekávání“ v oblasti objemů prodeje a vlastních návrhů ohledně kvót, které mají být přiděleny ostatním výrobcům, na žádost zaměstnance konkurenčního podniku, který předsedá schůzím, jejichž účelem je zejména určení cílových objemů prodeje, musí přitom být považována za omezenou účast na vyjednáváních o určení kvót pro první čtvrtletí 1983. Přestože totiž není prokázáno, že se žalobkyně účastnila schůzí nebo že zůstala ve stálém kontaktu s ostatními výrobci, je třeba mít za to, že se žalobkyně pokusila sdělením svých očekávání zvýšit před postoupením svých činností v odvětví polypropylenu jejich hodnotu tím, že do nich zahrнула vyšší „očekávání“ v oblasti objemů prodeje.

177 V důsledku toho Soud konstatuje, že žalobkyně sdělila společnosti ICI svá očekávání v oblasti objemů prodeje koncem října 1982 za účelem určení kvót pro první čtvrtletí 1983, přestože se přestala účastnit systému pravidelných schůzí v polovině roku 1982.

178 Na základě předcházejících úvah je třeba konstatovat, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala jednak to, že žalobkyně patřila k výrobcům polypropylenu, mezi kterými vznikla shoda vůle ohledně cílových objemů prodeje pro roky 1979 a 1980 a ohledně omezení jejich měsíčních prodejů ve vztahu k předchozímu období pro rok 1981 a první pololetí 1982 uvedených v rozhodnutí, která patří do systému kvót, jednak to, že koncem října 1982 žalobkyně sdělila společnosti ICI svá očekávání v oblasti objemů prodeje pro první čtvrtletí 1983. Naproti tomu Komise neprokázala právně dostačujícím způsobem, že žalobkyně patřila k výrobcům polypropylenu, mezi kterými vznikla shoda vůle ohledně omezení jejich měsíčních prodejů ve vztahu k předchozímu období pro druhé pololetí 1982.

2. Použití čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS

A – Právní kvalifikace

a) Napadený akt

179 Podle rozhodnutí (bod 81 první pododstavec) tvořil soubor plánů a ujednání v rámci systému pravidelných a institucionalizovaných schůzí jedinou a pokračující „dohodu“ ve smyslu čl. 85 odst. 1.

180 V projednávané věci se výrobci tím, že přistoupili na společný plán regulace cen a nabídky na trhu s polypropylenem, účastnili obecné rámcové dohody, která se uskutečňovala prostřednictvím řady konkrétnějších dílčích dohod, sjednaných čas od času (bod 81 třetí pododstavec rozhodnutí).

181 Rozhodnutí (bod 82 první pododstavec) dále uvádí, že při konkrétním provádění obecného plánu bylo dosaženo výslovné dohody v mnoha oblastech, jako jsou jednotlivé cenové iniciativy a systémy ročních kvót. Je možné, že v některých případech výrobci nedosáhli dohody o konečném plánu, jako například kvóty pro roky 1981 a 1982, avšak skutečnost, že byla přijata prozatímní opatření, jako byla výměna informací a porovnání skutečných měsíčních prodejů s výsledky dosaženými v průběhu předchozího referenčního období, předpokládá nejen výslovnou dohodu na vyhlášení a uplatňování takových opatření, ale naznačuje rovněž existenci implicitní dohody směřující pokud možno k zachování postavení jednotlivých výrobců.

182 Závěr o existenci jedné pokračující dohody není dotčen skutečností, že se někteří výrobci nevyhnutelně neúčastnili všech schůzí: plánování a uskutečňování každé „iniciativy“ vyžadovalo několik měsíců a skutečnost, že výrobce byl při určité příležitosti nepřítomen, je nerelevantní pro posouzení jeho účasti na dohodě (bod 83 první pododstavec rozhodnutí).

183 Podle rozhodnutí (bod 86 první pododstavec) představovalo uplatňování kartelové dohody, která se opírala o podrobný společný plán, „dohodu“ ve smyslu čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS.

184 V rozhodnutí (bod 86 druhý pododstavec) se ještě uvádí, že pojmy „dohoda“ a „jednání ve vzájemné shodě“ jsou odlišné, ale může dojít k případům, že tajná dohoda vykazuje některé prvky obou podob nedovolené spolupráce.

185 „Jednání ve vzájemné shodě“ představuje takovou podobu spolupráce, při níž podniky, aniž by dospěly až ke sjednání opravdové dohody, vědomě nahrazují praktickou vzájemnou spoluprací rizika hospodářské soutěže (bod 86 třetí pododstavec rozhodnutí).

186 Podle rozhodnutí (bod 87 první pododstavec) bylo cílem zavedení samostatného pojmu jednání ve vzájemné shodě ve Smlouvě zabránit možným kartelovým dohodám, které by mohly obcházet uplatňování čl. 85 odst. 1 tím, že aniž by měly podobu opravdové dohody, v praxi by představovaly vědomou spoluprací ke škodě hospodářské soutěže. To by se stalo například tehdy, pokud by se podniky předem navzájem informovaly o svém zamýšleném postoji, aby každý mohl upravit své obchodní chování s vědomím, že konkurenti se zachovají stejně (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 14. července 1972, ICI v. Komise, věc 48/69, Recueil 1972, s. 619).

187 Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 16. prosince 1975, Suiker Unie v. Komise (spojené věci 40/73 až 48/73, 50/73, 54/73 až 56/73, 111/73, 113/73 a 114/73, Recueil 1975, s. 1663) prohlásil, že kritéria koordinace a spolupráce stanovená judikaturou Soudního dvora, která zdaleka nevyžadují zpracování opravdového „plánu“, je třeba chápat ve světle koncepce vlastní ustanovením Smlouvy týkajícím se hospodářské soutěže, podle které každý hospodářský subjekt musí autonomním způsobem určovat politiku, kterou hodlá uplatňovat na společném trhu. Ačkoli tento požadavek autonomie nevyklučuje právo hospodářských subjektů na rozumné přizpůsobení se existujícímu nebo očekávanému chování jejich soutěžitelů, striktně brání všem přímým nebo nepřímým kontaktům mezi těmito subjekty, jejichž cílem nebo výsledkem je ovlivnění tržního chování skutečného nebo potenciálního soutěžitele či odhalení tržního chování, o kterém tyto subjekty samy rozhodly nebo mají v úmyslu rozhodnout, takovému soutěžiteli (bod 87 druhý pododstavec rozhodnutí). Takové chování by mohlo spadat do působnosti čl. 85 odst. 1 jakožto

„jednání ve vzájemné shodě“, i když strany předtím nedospěly k dohodě o společném plánu definujícím jejich postavení na trhu, ale přijmou koluzní jednání usnadňující koordinaci jejich obchodního chování nebo na ně přistoupí (bod 87 třetí pododstavec první věta rozhodnutí).

188 V rozhodnutí se mimoto uvádí (bod 87 třetí pododstavec třetí věta), že u složité kartelové dohody se může stát, že někteří výrobci neschválí jednoznačně hlavní zásady dohodnuté ostatními, avšak prohlásí, že jsou připraveni je podporovat, a podle toho se chovají. Z určitého hlediska může tedy stálá spolupráce a tajná dohoda výrobců při uplatňování obecné dohody vykazovat vlastnosti jednání ve vzájemné shodě (bod 87 třetí pododstavec pátá věta rozhodnutí).

189 Podle rozhodnutí (bod 87 čtvrtý pododstavec) není tudíž ani tak důležitý rozdíl mezi „jednáním ve vzájemné shodě“ a „dohodou“, nýbrž rozdíl mezi tajnou dohodou, která spadá pod čl. 85 odst. 1, a pouhým souběžným chováním bez jakýchkoli znaků vzájemné shody. V projednávané věci je tedy přesná podoba tajných dohod zcela nerelevantní.

190 V rozhodnutí (bod 88 první a druhý pododstavec) se uvádí, že většina výrobců v průběhu správního řízení tvrdila, že jejich chování ve vztahu k údajným cenovým iniciativám nelze přičítat žádné „dohodě“ ve smyslu článku 85 (viz bod 82 rozhodnutí) a že nepatří ani pod pojem jednání ve vzájemné shodě. Jak tvrdí, pro uskutečnění takového jednání je nezbytný „zjevný počin“ na trhu, k němuž podle jejich soudu v projednávané věci nedošlo, neboť nikdy nebyly zákazníkům oznámeny ceníky ani „cílové ceny“. Rozhodnutí tento argument odmítá a poukazuje na to, že v projednávané věci existují důkazy jednání ve vzájemné shodě, protože se od účastníků požadovalo, aby podnikli některá opatření za účelem uskutečnění svého společného cíle. Různé cenové iniciativy vyplývají ze záznamů a nelze popřít, že jednotliví výrobci jednali souběžně za účelem jejich provedení. Iniciativy přijaté výrobci jednotlivě i kolektivně vyplývají z dokumentů, jako jsou záznamy ze schůzí, interní poznámky, pokyny a oběžníky prodejním kancelářím a dopisy zákazníkům. Existence „úředních“ ceníků je zcela nerelevantní, protože pokyny ohledně cen nejen nepochybně prokazují, že každý výrobce jednal za účelem uskutečnění společného cíle, ale svým obsahem a časovým sledem také potvrzují důkaz o tajné dohodě.

b) Argumenty účastníků řízení

191 Žalobkyně připouští, že rozdíl mezi dohodou a jednáním ve vzájemné shodě nemusí být důležitý vzhledem k tomu, že předmětem zákazu stanoveného v čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS jsou právě tajné závazky ve všech svých podobách. Naproti tomu, pokud jde o prokázání nikoli existence porušení tohoto ustanovení, nýbrž druhu a stupně odpovědnosti vyplývající z porušení tohoto ustanovení, je třeba mezi dohodou a jednáním ve vzájemné shodě rozlišovat.

192 V případě dohody, jakmile je prokázáno přistoupení účastníků na obecný plán, který je vlastním předmětem dohody, je odpovědnost opodstatněná i za činnosti, kterých se někteří účastníci dohody nemuseli přímo a nutně účastnit.

193 Naproti tomu v případě jednání ve vzájemné shodě vzhledem k tomu, že chybí právě důkaz o přistoupení na obecný plán, existují důkazy takového jednání pouze pro opatření a chování, u nichž je prokázáno, že jsou ve vzájemné shodě, a samo jednání ve vzájemné shodě se odbývá jen v mezích těchto opatření a chování. V důsledku toho v případě jednání ve vzájemné shodě není možné přičítat účastníkům

odpovědnost nad rámec opatření a chování, která jsou přímo a skutečně prokázána a která jsou přičitatelná vzájemné shodě.

¹⁹⁴ Komise ohledně důsledků, které by žalobkyně chtěla z kvalifikace dohody nebo jednání ve vzájemné shodě dovodit, upozorňuje, že se žalobkyně snaží rozdrobit jediné protiprávní jednání, a sice kartelovou dohodu určenou k udržení cen polypropylenu, v řadu odlišných protiprávních jednání, což by jí umožnilo omezit vlastní odpovědnost. Pokouší se tak uměle vzájemně oddělit jednotlivá opatření podniknutá v rámci kartelové dohody, jež však zůstává jedním celkem. Skutečnost, že společnost Anic účastí na předmětných schůzích přistoupila ke kartelové dohodě, ji zapojuje do odpovědnosti, která z toho vyplývá, za všechna podniknutá opatření.

¹⁹⁵ Komise mimoto uvádí, že jednání ve vzájemné shodě nepředpokládá nutně důkaz o nějakém chování na trhu. Pouhá skutečnost účasti na kontaktech, jejichž cílem je omezení samostatnosti podniků, postačuje k tomu, aby představovala porušení čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS.

c) Závěry Soudu

¹⁹⁶ Je třeba poznamenat, že Komise kvalifikovala každou skutkovou okolnost vznesenou vůči žalobkyni jako dohodu nebo jako jednání ve vzájemné shodě ve smyslu čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS. Ze znění bodu 80 druhého pododstavce ve spojení s bodem 81 třetím pododstavcem a bodem 82 prvním pododstavcem rozhodnutí totiž vyplývá, že Komise kvalifikovala každou z těchto jednotlivých okolností primárně jako „dohodu“.

¹⁹⁷ Rovněž ze znění bodu 86 druhého a třetího pododstavce ve spojení s bodem 87 třetím pododstavcem a bodem 88 rozhodnutí vyplývá, že Komise podpůrně kvalifikovala skutkové okolnosti protiprávního jednání jako „jednání ve vzájemné shodě“, pokud tyto okolnosti nedovolují tvrdit, že zúčastnění předem dospěli k dohodě na společném plánu určujícím jejich působení na trhu, ale přijali koluzní jednání usnadňující koordinaci jejich obchodního chování či na koluzní jednání přistoupili, nebo pokud tyto okolnosti protiprávního jednání nedovolují z důvodu složitosti kartelové dohody dokázat, že někteří výrobci výslovně schválili hlavní zásady dohodnuté ostatními, nýbrž jen to, že prohlásili, že jsou připraveni je podporovat, a podle toho se chovali. Komise tak v rozhodnutí dochází k závěru, že v určitých ohledech mohou pokračující spolupráce a tajná dohoda výrobců při uplatňování celkové dohody vykazovat znaky jednání ve vzájemné shodě.

¹⁹⁸ Soud uvádí, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že k tomu, aby existovala dohoda ve smyslu čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS, postačuje, že zúčastněné podniky vyjádřily společnou vůli chovat se na trhu určeným způsobem (viz rozsudek ze dne 15. července 1970, ACF Chemiefarma v. Komise, věc 41/69, Recueil 1970, s. 661, bod 112, a rozsudek ze dne 29. října 1980, Heintz van Landewyck v. Komise, spojené věci 209/78 až 215/78 a 218/78, Recueil 1980, s. 3125, bod 86). Komise proto mohla shodu vůle žalobkyně a dalších výrobců polypropylenu, kterou právně dostačujícím způsobem prokázala a která se týkala cenových iniciativ, cílů v oblasti objemů prodeje pro roky 1979 a 1980 a opatření k omezení měsíčních prodejů ve vztahu k předchozímu období pro rok 1981 a první pololetí 1982, kvalifikovat jako „dohody“ ve smyslu čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS.

¹⁹⁹ Pro definování pojmu jednání ve vzájemné shodě je třeba vycházet z judikatury Soudního dvora, ze které vyplývá, že kritéria koordinace a spolupráce, která tato judikatura stanovila, je třeba chápat ve světle koncepce vlastní ustanovením Smlouvy

o EHS týkajícím se hospodářské soutěže, podle které každý hospodářský subjekt musí autonomním způsobem určovat politiku, kterou hodlá uplatňovat na společném trhu. Ačkoli tento požadavek autonomie nevyklučuje právo hospodářských subjektů na rozumné přizpůsobení se existujícímu nebo očekávanému chování jejich soutěžitelů, striktně brání všem přímým nebo nepřímým kontaktům mezi těmito subjekty, jejichž cílem nebo výsledkem je ovlivnění tržního chování skutečného nebo potenciálního soutěžitele či odhalení tržního chování, o kterém tyto subjekty samy rozhodly nebo mají v úmyslu rozhodnout, takovému soutěžiteli (výše uvedený rozsudek ze dne 16. prosince 1975, spojené věci 40/73 až 48/73, 50/73, 54/73 až 56/73, 111/73, 113/73 a 114/73, body 173 a 174).

200 V projednávané věci se žalobkyně účastnila schůzí, jejichž předmětem bylo určování cílových cen a objemů prodeje a při nichž si soutěžící podniky vyměňovaly informace ohledně cen, jejichž uplatňování na trhu by si přály, a cen, které navrhovaly uplatňovat, ohledně prahu rentability, omezení objemů prodeje, které považovaly za nezbytné, nebo ohledně údajů o prodejích. Takto se žalobkyně spolu se svými konkurenty podílela na jednání ve vzájemné shodě s cílem ovlivnit tržní chování výrobců a odhalit zamýšlené chování každého z nich na trhu.

201 Žalobkyně tak nejen sledovala cíl předem odstranit nejistotu ohledně budoucího chování svých konkurentů, ale nutně musela přímo, či nepřímo zohlednit informace získané při těchto schůzích při stanovení politiky, kterou zamýšlela na trhu sledovat. Stejně tak její konkurenti nutně museli přímo, či nepřímo při stanovení politiky, kterou zamýšleli na trhu sledovat, zohlednit informace, které jim žalobkyně prozradila ohledně svého chování na trhu, pro něž se rozhodla nebo jež měla v úmyslu přijmout.

202 Z toho vyplývá, že Komise pravidelné schůze výrobců polypropylenu, kterých se žalobkyně účastnila od konce roku 1978 nebo počátku roku 1979 do poloviny roku 1982, i sdělení očekávání žalobkyně v oblasti objemů prodeje pro první čtvrtletí 1983 společnosti ICI koncem října 1982 vzhledem k jejich účelu právem podpůrně kvalifikovala jako jednání ve vzájemné shodě ve smyslu čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS.

203 Pokud jde o otázku, zda Komise může mít za to, že existovalo jediné protiprávní jednání, kvalifikované v článku 1 rozhodnutí jako „dohoda a jednání ve vzájemné shodě“, Soud připomíná, že jednotlivá zjištěná jednání ve vzájemné shodě a jednotlivé uzavřené dohody patřily vzhledem ke svým shodným cílům do systémů pravidelných schůzí, určování cílových cen a kvót.

204 Je třeba zdůraznit, že tyto systémy byly součástí řady iniciativ dotčených podniků, které sledovaly jediný hospodářský cíl, a sice narušit běžný vývoj cen na trhu s polypropylenem. Bylo by tedy nepřirozené dále rozdělovat toto pokračující chování vyznačující se jediným účelem a spatřovat v něm více odlišných protiprávních jednání. Žalobkyně se totiž po léta účastnila integrovaného souboru systémů tvořících jediné protiprávní jednání, jež se postupně konkretizovalo prostřednictvím nedovolených dohod i jednání ve vzájemné shodě.

205 Je třeba poukázat na to, že Komise mimoto mohla kvalifikovat toto jediné protiprávní jednání jako „dohodu a jednání ve vzájemné shodě“, jelikož toto protiprávní jednání zahrnovalo současně znaky, které musí být kvalifikovány jako „dohody“, i znaky, které musí být kvalifikovány jako „jednání ve vzájemné shodě“. V případě komplexního protiprávního jednání totiž musí být dvojí kvalifikace, kterou mu Komise přisuzuje v článku 1 rozhodnutí, chápána nikoli jako kvalifikace

vyžadující současně a kumulativně důkaz, že každá z těchto skutkových okolností naplňuje znaky dohody i jednání ve vzájemné shodě, nýbrž v tom smyslu, že označuje komplexní celek skutkových okolností, z nichž některé byly kvalifikovány jako dohody a jiné jako jednání ve vzájemné shodě ve smyslu čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS, který nestanoví zvláštní kvalifikaci pro tento druh komplexního protiprávního jednání.

206 Mimoto vyplývá ze závěrů Soudu ohledně skutkových zjištění Komise, že v případě žalobkyně právně dostačujícím způsobem prokázala, že v období její účasti na systému pravidelných schůzí výrobců polypropylenu byl naplněn každý ze znaků tohoto protiprávního jednání, a že jí tedy Komise nepřičetla odpovědnost za chování jiných výrobců.

207 Vzhledem k uvedeným skutečnostem je třeba dospět k závěru, že tento žalobní důvod musí být zamítnut.

B – Omezující účinek na hospodářskou soutěž

a) Napadený akt

208 Rozhodnutí (bod 90 první a druhý pododstavec) poukazuje na to, že vzhledem ke zjevně protisoutěžnímu cíli dohody není pro použití čl. 85 odst. 1 úplně nutné prokazovat škodlivý účinek na hospodářskou soutěž. Avšak v projednávané věci svědčí pádné důkazy o tom, že dohoda měla citelný účinek na podmínky hospodářské soutěže.

b) Argumenty účastníků řízení

209 Žalobkyně tvrdí, že její obchodní politika, pokud jde o ceny i pokud jde o objemy prodeje, byla zcela nezávislá na obsahu schůzí, kterých se účastnila. V tomto ohledu poukazuje na to, že ostatní výrobci ji považovali za problém či rušivý prvek a že pokládali za nutné vyvíjet na ni nátlak.

210 Žalobkyně zdůrazňuje, že Komise uznala, že v prodejních kancelářích Anic nebylo možno najít žádný cenový pokyn. Připomíná však, že dodala Komisi informace ohledně svého systému tvorby cen a cenové politiky, kterou vedla. Prokázala tak, že ceny, které uplatňovala, se vždy lišily od „cílových cen“, že nikdy neměla ceník pro polypropylen a že vždy vyráběla na maximum své skutečné výrobní kapacity.

211 Žalobkyně dále uvádí, že její údajná účast na kartelové dohodě byla vzhledem k jejímu malému podílu na trhu tak malá, že nemohla mít omezující účinek na hospodářskou soutěž ve srovnání s dominantní přítomností „velké čtyřky“, která sama zaujímalá více než 50 % trhu. Uvádí, že s podílem na trhu nižším než 3 % bylo pro ni zcela nemožné odporovat chování velkých podniků nebo je jakkoli ovlivňovat.

212 Komise poukazuje na to, že na tyto argumenty žalobkyně již v zásadě odpověděla. Kategoricky však odmítá argument žalobkyně, že vzhledem k jejímu směšnému podílu na trhu její účast jistě nemohla mít omezující účinek na hospodářskou soutěž. Komise odpovídá, že pokud jde o použití článku 85, jsou nezbytné ty omezující účinky, které jsou přičitatelné kartelové dohodě jako celku, a nikoli účasti jediného podniku. Kdyby tomu tak nebylo, musel by kartel zahrnující 100 % výrobců na trhu složeném z mnoha malých podniků uniknout zákazu s ohledem na nevýznamný podíl každého jednotlivého účastníka.

c) Závěry Soudu

213 Soud uvádí, že žalobkyně se snaží prokázat, že její účast na pravidelných schůzích výrobců polypropylenu nespadá pod čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS, jelikož její soutěžní chování na trhu potvrzuje, že tato účast byla prosta jak protisoutěžního cíle, tak výsledku.

214 Ustanovení čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS zakazuje jako neslučitelné se společným trhem veškeré dohody mezi podniky a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu, zejména ty, které přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky a rozdělují trhy nebo zdroje zásobování.

215 Soud připomíná, že z jeho závěrů ohledně skutkových zjištění učiněných Komisí vyplývá, že cílem pravidelných schůzí, kterých se žalobkyně účastnila se svými konkurenty, bylo omezení hospodářské soutěže v rámci společného trhu, zejména určením cílových cen a objemů prodeje, a že proto její účast na těchto schůzích nebyla prosta protisoutěžního cíle ve smyslu čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS.

216 Mimoto je třeba odmítnout argument žalobkyně směřující k prokázání toho, že její činnost nemohla mít omezující účinek na hospodářskou soutěž. Relevantní otázkou totiž není to, zda účast žalobkyně samotné na protiprávním jednání mohla omezit hospodářskou soutěž, nýbrž to, zda ji mohlo omezit protiprávní jednání, kterého se účastnila spolu s dalšími. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že podniky, které se účastnily protiprávního jednání uvedeného v rozhodnutí, ovládají téměř celý tento trh, což jasně ukazuje, že protiprávní jednání, kterého se společně dopustily, hospodářskou soutěž omezit mohlo.

217 Z uvedeného vyplývá, že tento žalobní důvod musí být zamítnut.

C – Ovlivnění obchodu mezi členskými státy

a) Napadený akt

218 V rozhodnutí se tvrdí (bod 93 první pododstavec), že dohoda mezi výrobci mohla mít značný účinek na obchod mezi členskými státy.

219 V projednávané věci nemohlo všeobecné rozšíření tajné dohody, která zahrnovala prakticky veškerý obchod v celém EHS (a v ostatních zemích západní Evropy) s průmyslovým výrobkem prvořadého významu, automaticky nevyvolat odklon obchodních toků od kanálů, které by se vyvinuly, kdyby taková dohoda neexistovala (bod 93 třetí pododstavec rozhodnutí). Podle rozhodnutí (bod 93 čtvrtý pododstavec) narušilo určení cen na umělé úrovni prostřednictvím dohody vyváženou strukturu hospodářské soutěže v celém Společenství namísto toho, aby bylo nalezení rovnováhy ponecháno trhu samotnému: podniky byly zbaveny bezprostřední nutnosti reagovat na tržní síly a čelit problému s nadměrnými kapacitami, jehož existenci zjistily.

220 Podle rozhodnutí (bod 94) muselo dále určení cílových cen pro každý členský stát, i když bylo třeba zohlednit do jisté míry převládající místní podmínky podrobně diskutované na vnitrostátních schůzích, nevyhnutelně narušit obchodní výměnu a účinky, které mohla mít rozdílná efektivita výrobců na ceny. Systém „účetního vedení“ („account leadership“), jímž byli zákazníci směřováni ke jmenovitě určeným výrobcům, ještě dále zhoršil účinek dohod v oblasti cen. Komise uznává, že když výrobci stanovili kvóty nebo cíle, nerozčleňovali přidělené podíly podle členských

států nebo regionů, avšak samotná existence kvót nebo cílů má omezující účinky na možné příležitosti výrobce.

b) Argumenty účastníků řízení

221 Žalobkyně v tomto ohledu opakuje, že z důvodu jejího nepatrného podílu na trhu nemohla její účast na kartelové dohodě ovlivnit obchod mezi členskými státy.

222 Komise připomíná, že tento argument není nepřijatelný, neboť způsobila ovlivnit obchod mezi členskými státy nemusí být účast žalobkyně, nýbrž kartelová dohoda jako celek.

c) Závěry Soudu

223 Je třeba zdůraznit, že Komise neměla povinnost prokázat, že účast žalobkyně na dohodě a jednání ve vzájemné shodě měla významný účinek na obchod mezi členskými státy. Ustanovení čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS požaduje totiž pouze to, aby obchod mezi členskými státy mohly ovlivnit dohody a jednání ve vzájemné shodě. V tomto ohledu je třeba konstatovat, že zjištěné omezení hospodářské soutěže mohlo odklonit obchodní toky ze směru, který by jinak měly (výše uvedený rozsudek ze dne 29. října 1980, spojené věci 209/78 až 215/78 a 218/78, bod 172).

224 Mimoto je třeba v tomto ohledu připomenout, že žalobkyně se nemůže odvolávat na svůj nepatrný podíl na trhu a tvrdit, že její činnost nemohla ovlivnit obchod mezi členskými státy, neboť protiprávní jednání, kterého se dopustila spolu s dalšími, obchod mezi členskými státy ovlivnit může.

225 Z toho vyplývá, že Komise v bodech 93 a 94 rozhodnutí právně dostačujícím způsobem prokázala, že protiprávní jednání, na kterém se žalobkyně podílela, mohlo ovlivnit obchod mezi členskými státy, aniž by bylo nutné prokazovat, že obchod mezi členskými státy ovlivnila účast žalobkyně samotné.

226 Tento žalobní důvod tudíž musí být zamítnut.

3. Závěry

227 Z výše uvedeného zaprvé vyplývá, že vzhledem k tomu, že skutková zjištění Komise ve vztahu k žalobkyni pro období předcházející konci roku 1978 nebo počátku roku 1979 a pro období následující po konci října 1982 nebyla prokázána právně dostačujícím způsobem, musí být článek 1 rozhodnutí zrušen v rozsahu, v němž uvádí, že se žalobkyně v uvedených obdobích účastnila protiprávního jednání; zadruhé, vzhledem k tomu, že skutková zjištění Komise ve vztahu k žalobkyni pro období po polovině roku 1982, pokud jde o její účast v systému pravidelných schůzí výrobců polypropylenu, v cenových iniciativách a v omezování měsíčních prodejů ve vztahu k předchozímu období, nebyla prokázána právně dostačujícím způsobem, musí být článek 1 rozhodnutí zrušen v rozsahu, v němž uvádí takovou účast; zatřetí, vzhledem k tomu, že skutková zjištění Komise ve vztahu k žalobkyni, pokud jde o opatření určená k usnadnění provádění cenových iniciativ, nebyla prokázána právně dostačujícím způsobem, musí být článek 1 rozhodnutí zrušen v rozsahu, v němž uvádí, že se žalobkyně účastnila těchto opatření. Ve zbývajících částech musí být žalobní důvody žalobkyně týkající se skutkových zjištění Komise a jejího použití čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS v napadeném aktu zamítnuty.

Přičitatelnost protiprávního jednání žalobkyni

228 Žalobkyně tvrdí, že ji Komise neprávem obvinila z protiprávního jednání, neboť toto protiprávní jednání mělo být zčásti přičteno společnosti SIR a zčásti společnosti

Monte. Začíná popisem přeměn odvětví polypropylenu v Itálii, ve kterém až do počátku roku 1982 působili tři italské výrobce – Monte, Anic a SIR – v čilé hospodářské soutěži. Poté postupně následovaly dvě restrukturalizace odvětví. Nejprve byla dne 9. prosince 1981 převedena zařízení společnosti SIR na společnost SIL vlastněnou ze 100 % společností Anic. V červnu 1982 byly akcie společnosti SIL „girate per procura“ [postoupeny per procura] společnosti Enoxy Chimica a následně dne 31. prosince 1982 na tuto společnost převedeny. K tomuto dni bylo celé odvětví polypropylenu v Itálii převedeno do rukou společnosti Monte. Anic tedy s konečnou platností opustila toto odvětví. Vzhledem k těmto událostem je důležité přesně určit, komu je nutno přičíst dotčené protiprávní jednání.

229 Žalobkyně upozorňuje, že Komise v rozhodnutí vycházela ze zásady, podle níž jsou právními subjekty pro účely použití pravidel Společenství o hospodářské soutěži podniky. Tento pojem podniku není totožný s pojmem podniku s právní subjektivitou používaným v právu obchodních společností a v daňovém právu. Anic uznává platnost této zásady, která je v souladu s judikaturou Soudního dvora a kterou Komise uplatnila v rozhodnutí na norské podniky Saga Petrokjemi a Statoil (body 97 a násl.).

230 Podle žalobkyně nebyla tato zásada správně použita v případě italských podniků. Jednak Komise neměla přičíst skutečnosti vztahující se ke společnosti SIR společnosti ANIC, nýbrž společnosti SIR, která stále existuje, i když je v likvidaci. Komise tedy neprávem neustále zaměňovala tyto dvě společnosti, což společnosti SIR umožnilo uniknout jakémukoli obvinění. Dále pak je toto řešení v rozporu s řešením, které bylo přijato v rozhodnutí ohledně převodu podnikání s polypropylenem ze společnosti Anic na Monte. Komise totiž měla za to, že vzhledem k tomu, že Anic jako subjekt nadále existuje, je odpovědná za protiprávní jednání podniku na výrobu polypropylenu, který vlastnila před jeho převedením na Monte. Komise tak používá pojem podniku jako subjekt s právní subjektivitou, a ne jako funkční hospodářský subjekt.

231 Žalobkyně tvrdí, že toto rozlišení, umožněné další existencí převodce po převodu podnikání, vede k absurdním a svévolným důsledkům. Odpovědnost převodce za protiprávní jednání převedeného podniku tak závisí na tom, zda má převodce jiné podnikatelské činnosti a jak jsou tyto činnosti organizovány. Společnosti Anic by tak k úniku před jakoukoli odpovědností stačilo převést činnosti v ostatních odvětvích na jiné společnosti po té, co převedla své činnosti v odvětví polypropylenu na Monte.

232 Pro odůvodnění odlišného řešení přijatého pro norské podniky Komise uvádí, že v norském případě „právní obal“ zmizel, a v případě Anic nikoli. Žalobkyně tento argument odmítá a tvrdí, že jde o to určit, který prvek má mít přednost: podnik, nebo „právní obal“. Jakmile je to určeno, měl by se vybraný prvek uplatňovat stále. Rovněž nepřijatelný je argument Komise, podle něhož v případě Anic nešlo o převod podniku, neboť pojem podniku se neshoduje s pojmem výrobku či odvětví činnosti. Podle žalobkyně totiž odvětví polypropylenu představovalo samo o sobě hospodářskou jednotku uvnitř společnosti Anic: převedena byla tato hospodářská jednotka, a tedy odpovídající podnik s veškerým hmotným i nehmotným majetkem.

233 Konečně žalobkyně poukazuje na to, že nepřičtení skutků týkajících se společnosti SIR této společnosti může představovat rozpor v rozhodnutí: Komise totiž pokaždé, když v dokumentech našla společný odkaz na Anic/SIR, přičítala příslušné chování žalobkyni. Přitom by bylo stejně dobře možné, že v některých případech byla za dané chování odpovědná společnost SIR, a nikoli Anic. Komise tedy měla alespoň při

stanovení pokuty zohlednit možnost, že žalobkyni nelze přičíst veškeré chování vyplývající z dokumentů obsahujících společný odkaz na Anic/SIR.

234

Komise má za to, že norský případ se od případu Anic liší. V norském případě „právní obal“ podniku zmizel, zatímco podnik nadále existoval v jiné podobě, avšak v zásadě s nezměněnými hospodářskými a funkčními charakteristikami. Žalobkyně se mylí v tom, že se domnívá, že v norském případě Komise vycházela z předpokladu, že pojem podniku se shoduje s pojmem výrobku či odvětví činnosti. Pojem podniku je naopak pojmem komplexním, jenž zahrnuje lidské i hmotné prvky spojené při výkonu hospodářské činnosti prováděné s jednotným zaměřením, k jehož identifikaci může přispět mínění konkurentů a zákazníků. Norský podnik i Anic odpovídají tomuto pojmu. Anic totiž nepředstavuje více podniků, pro každé odvětví výroby jeden, nýbrž má jediné podnikatelské zaměření. Proto zůstala vždy stejným podnikem, před převodem své výroby polypropylenu i po něm. Není tak žádný důvod nepřičíst protiprávní jednání odpovídající právnické osobě.

235

Soud poukazuje na to, že když čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS zakazuje zejména podnikům sjednávání dohod nebo účast na jednáních ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu, je určen hospodářským subjektům tvořeným souborem hmotných a lidských prvků, které mohou přispět k protiprávnímu jednání porušujícímu právě toto ustanovení.

236

V případě, kdy je existence takového protiprávního jednání prokázána, je třeba určit fyzickou či právnickou osobu, která byla odpovědná za provoz podniku v okamžiku, kdy k protiprávnímu jednání došlo, aby za toto jednání nesla odpovědnost.

237

Avšak v případě, že mezi okamžikem protiprávního jednání a okamžikem, kdy za něj má podnik nést odpovědnost, osoba odpovědná za provoz podniku přestala právně existovat, je třeba nejprve dohledat soubor hmotných a lidských prvků, které přispěly k protiprávnímu jednání, a následně identifikovat osobu, která se stala za provoz tohoto souboru odpovědnou, s cílem vyhnout se tomu, že v důsledku zániku osoby odpovědné za provoz podniku v okamžiku protiprávního jednání by podnik nemusel za toto jednání nést odpovědnost.

238

V případě žalobkyně právnická osoba odpovědná za provoz podniku v okamžiku protiprávního jednání nadále existovala až do přijetí rozhodnutí. Z toho vyplývá, že jí Komise toto protiprávní jednání přičetla právem.

239

Je třeba dodat, že případ společnosti Saga Petrokjemi je odlišný, jelikož právnická osoba odpovědná za provoz podniku v okamžiku protiprávního jednání přestala existovat po své fúzi se společností Statoil.

240

Soud se mimoto domnívá, že v projednávaném případě není nutné určovat, co by se stalo, kdyby podnik, který se dopustil protiprávního jednání, zanikl jako hospodářský subjekt tvořený souborem hmotných a lidských prvků, ani určovat, která společnost musí nést odpovědnost za protiprávní jednání podniku patřícího skupině společností.

241

Pokud jde o to, že žalobkyni byly údajně přičteny akty, kterých se dopustila společnost SIR, vyplývá ze závěrů Soudu týkajících se skutkových zjištění Komise, že protiprávní jednání bylo žalobkyni prokázáno pouze na základě jejích vlastních skutků.

242

Mimoto je třeba zdůraznit, že Komise prohlásila před Soudem, že případné protiprávní jednání společnosti SIR by muselo být přičteno tomuto podniku

samotnému, neboť právnická osoba odpovědná za provoz tohoto podniku v okamžiku případného protiprávního jednání nadále existuje, i když je v likvidaci, že však z důvodů účelnosti proti tomuto podniku řízení nezačala.

243 Tento žalobní důvod proto musí být zamítnut.

K odůvodnění

244 Žalobkyně tvrdí, že rozhodnutí je stíženo vadou spočívající v porušení článku 190 Smlouvy o EHS, protože neodkazuje na stanovisko, které je úředník pro slyšení na základě svého mandátu povinen poslat generálnímu řediteli pro hospodářskou soutěž.

245 Podle názoru žalobkyně nic neumožňuje uznat za správné tvrzení Komise, podle kterého se článek 190 vztahuje pouze na stanoviska vydaná jinými orgány, než je orgán rozhodovací.

246 Komise má za to, že článek 190 nelze použít na zprávu předloženou úředníkem pro slyšení generálnímu řediteli pro hospodářskou soutěž, neboť tato zpráva, která pochází od úředníka Komise, je zpravidla přednesena ústně, je součástí vnitřního rozhodovacího postupu Komise a nelze ji postavit na roveň stanovisku, tím méně povinnému stanovisku.

247 Podle Komise je cílem článku 190 Smlouvy EHS pouze umožnit, aby bylo zachování pravidel rozhodovacího procesu kontrolováno prostřednictvím ověření účasti jiných orgánů, než je orgán rozhodovací, jejichž účast Smlouva stanovila jako nezbytnou.

248 Soud úvodem podotýká, že relevantní ustanovení mandátu úředníka pro slyšení, připojeného k třinácté zprávě o politice hospodářské soutěže, jsou tato:

„Článek 2

Úkolem úředníka pro slyšení je zajistit řádný průběh slyšení a přispět tak k objektivnosti jak slyšení, tak i případného konečného rozhodnutí. Tento úředník dbá zejména o to, aby všechny relevantní skutkové okolnosti, ať již jsou pro zúčastněné osoby příznivé, či nepříznivé, byly řádně zohledněny při přípravě návrhu rozhodnutí Komise v oblasti hospodářské soutěže. Při výkonu svých funkcí tento úředník dbá, aby byla dodržována práva na obhajobu, přičemž má na paměti nezbytnost účinného použití pravidel hospodářské soutěže v souladu s platnými nařízeními a zásadami přijatými Soudním dvorem.

Článek 5

Úředník pro slyšení podá zprávu generálnímu řediteli pro hospodářskou soutěž o průběhu slyšení a o závěrech, které z něho vyvozuje. Formuluje vlastní vyjádření k postupu řízení. Tato vyjádření se mohou mimo jiné týkat potřeby doplňujících informací, upuštění od některých námitek nebo oznámení dalších námitek.

Článek 6

Při výkonu funkcí stanovených ve výše uvedeném článku 2 může úředník pro slyšení, pokud to uzná za vhodné, předložit svá vyjádření přímo členu Komise pověřenému otázkami hospodářské soutěže, když je tomuto členu Komise předložen předběžný návrh rozhodnutí určeného poradnímu výboru pro restriktivní praktiky a dominantní postavení.

Článek 7

V případě potřeby může člen Komise pověřený otázkami hospodářské soutěže na žádost úředníka pro slyšení připojit jeho konečné stanovisko k návrhu rozhodnutí předkládanému Komisi, aby bylo zajištěno, že když se Komise vyjádří v jednotlivé věci jako rozhodovací orgán, bude plně informována o všech skutečnostech věci.“

249 Ze samotného znění mandátu úředníka pro slyšení vyplývá, že jeho zpráva nemusí být povinně předána poradnímu výboru ani Komisi. Žádné ustanovení totiž nestanoví předání zmíněné zprávy poradnímu výboru. I když je pravda, že úředník pro slyšení musí podat zprávu generálnímu řediteli pro hospodářskou soutěž (článek 5) a že má možnost, pokud to uzná za vhodné, předložit svá vyjádření přímo členu Komise pověřenému otázkami hospodářské soutěže (článek 6), který sám může na žádost úředníka pro slyšení připojit jeho konečné stanovisko k návrhu rozhodnutí předkládanému Komisi (článek 7), neexistuje žádné ustanovení ukládající úředníkovi pro slyšení, generálnímu řediteli pro hospodářskou soutěž nebo členovi Komise pověřenému otázkami hospodářské soutěže povinnost předat Komisi zprávu úředníka pro slyšení.

250 Z toho vyplývá, že uvedená zpráva nepředstavuje stanovisko, které musí být povinně doručeno Komisi jako rozhodovacímu orgánu.

251 V důsledku toho musí být žalobní důvod vycházející z porušení článku 190 Smlouvy o EHS zamítnut.

K pokutě

252 Žalobkyně tvrdí, že Komise v rozhodnutí porušila článek 15 nařízení č. 17 tím, že nevezala řádně v úvahu trvání a závažnost protiprávního jednání, které je jí vytýkáno.

1. Promlčení

253 Žalobkyně tvrdí, že na jednání před dnem 5. prosince 1978 se vztahuje promlčení. Vzhledem k neexistenci „skutkových a okolnostních vazeb“ mezi jednotlivými dohodami nebo jednáními ve vzájemné shodě, které jsou předmětem rozhodnutí, měla by se na výše uvedená jednání použít pětiletá promlčecí doba stanovená nařízením Rady (EHS) č. 2988/74 ze dne 26. listopadu 1974 o promlčení v záležitostech stíhání a výkonu práva v oblasti dopravy a hospodářské soutěže v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. L 319, s. 1, dále jen „nařízení č. 2988/74“), neboť první akt, který přerušuje běh promlčecí doby, představovala žádost o informace doručená žalobkyni dne 5. prosince 1983.

254 Komise upozorňuje, že protiprávní jednání vytýkané Anic je jediné protiprávní jednání trvající od listopadu 1977 do konce roku 1982 nebo počátku roku 1983. Promlčení tedy nebylo v době prvního aktu, který přerušuje běh promlčecí doby, a sice žádosti o informace ze dne 29. listopadu 1983, dosaženo.

255 Soud podotýká, že vzhledem k tomu, že rozhodl, že Komise právně dostačujícím způsobem neprokázala účast žalobkyně na protiprávním jednání před koncem roku 1978 nebo počátku roku 1979, stala se argumentace žalobkyně bezpředmětnou.

2. Trvání protiprávního jednání

256 Žalobkyně tvrdí, že Komise nesprávně posoudila trvání její účasti na protiprávním jednání, když měla za to, že začala v listopadu 1977 a skončila koncem roku 1982 nebo počátkem roku 1983.

257 Údaj konec roku 1982 až počátek roku 1983 mimoto považuje za příliš nepřesný.

258 Komise uvádí, že trvání účasti Anic na protiprávním chování posoudila správně a že
rozdílnost mezi koncem roku 1982 a počátkem roku 1983 představuje nepřesnost
pouhých několika dnů.

259 Soud uvádí, že z jeho závěrů ohledně prokázání protiprávního jednání vyplývá, že
zjištěná doba trvání protiprávního jednání byla v případě žalobkyně kratší, než byla
doba uvedená v rozhodnutí, neboť jednak protiprávní jednání začalo od konce roku
1978, nebo počátku roku 1979, a nikoli přibližně od listopadu 1977, jednak skončilo
koncem října 1982, a nikoli koncem roku 1982, nebo počátku roku 1983.

260 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že z těchto závěrů vyplývá, že kolem poloviny roku
1982 se žalobkyně přestala účastnit pravidelných schůzí výrobců polypropylenu a
shody vůle, která při nich vznikla.

261 Z toho vyplývá, že z toho důvodu musí být částka pokuty uložené žalobkyni snížena.

3. Závažnost protiprávního jednání

A – Omezená úloha žalobkyně

262 Žalobkyně namítá, že na rozdíl od toho, co se tvrdí v bodě 109 rozhodnutí, není
hodnověrné, že Komise vzala při určování pokut, které mají být jednotlivým
podnikům uloženy, v úvahu úlohu, kterou každý z nich hrál. Zatímco totiž
rozhodnutí neustále odkazuje na návrhy, iniciativy nebo plány, žádná iniciativa
v něm není přičtena společnosti Anic. Komise mimoto nevzala v úvahu
nepravidelnou přítomnost společnosti Anic na schůzích ani neexistenci důkazů,
pokud jde o jiné námitky než přítomnost na schůzích. Žalobkyně dochází k závěru,
že její chování nepředstavuje úmyslné porušení článku 85 Smlouvy o EHS.

263 Komise odpovídá, že náležitě zohlednila úlohu jednotlivých podniků, a že právě
z tohoto důvodu byly „velké čtyřce“ uloženy mnohem vyšší pokuty. Dodává, že
žalobkyně nevysvětluje, proč nemá být její chování považováno za úmyslné porušení
článku 85 Smlouvy o EHS.

264 Soud konstatuje, že z jeho závěrů ohledně prokázání protiprávního jednání vyplývá,
že Komise správně prokázala, jakou úlohu hrála žalobkyně v protiprávním jednání
po dobu své účasti na něm. Komise tedy právem vycházela z této úlohy při výpočtu
pokuty uložené žalobkyni.

265 Soud mimoto konstatuje, že zjištěné skutečnosti svou vnitřní závažností – zejména
určování cílových cen a objemů prodeje – potvrzují, že žalobkyně nejednala
z neopatrnosti ani z nedbalosti, nýbrž úmyslně.

266 V důsledku toho musí být tento žalobní důvod zamítnut.

B – Podíl žalobkyně na trhu s polypropylenem

267 Žalobkyně tvrdí, že Komise nezohlednila správně její podíl na trhu
s polypropylenem, zejména tím, že přičetla společnosti Anic podíl společnosti SIR na
trhu. V rozhodnutí a v tabulkách 1 a 8, které jsou k němu připojeny, Komise totiž
posuzuje podíly společností Anic a SIR na trhu dohromady. Toto směřování je
chybné vzhledem k hospodářské soutěži, která existovala mezi oběma podniky, a
mohlo by narušit platnost rozhodnutí, neboť podíly na trhu uvedené Komisí ve
zmiňované tabulce 1 byly základem posouzení, které Komise provedla za účelem
určení účinku protiprávních jednání vytýkaných společnosti Anic na trh a částky
pokuty.

268 Komise odpovídá, že důvodem, proč v rozhodnutí uvedla jediný údaj pro oba podniky, přičemž uvedla oba názvy (Anic/SIR), je to, že tyto údaje byly takto uvedeny v nalezených dokumentech. Z toho však nelze dovodit, že Komise přičetla společnosti Anic podíly společnosti SIR na trhu pro účely určení účinku protiprávních jednání vytykánych společnosti Anic na trh. Jedním z kritérií zohledněných pro účely určení pokut byly podíly na trhu v roce 1982: Komise zohlednila pouze podíl společnosti Anic na trhu, aniž by k němu přidala podíl společnosti SIR, který byl navíc minimální.

269 Soud má za to, že pro posouzení opodstatněnosti tohoto žalobního důvodu je třeba analyzovat způsob, jakým Komise určila částku pokuty uložené žalobkyni. Komise jednak definovala kritéria určení obecné úrovně pokut uložených podnikům, kterým bylo rozhodnutí určeno (bod 108 rozhodnutí), jednak kritéria spravedlivého vyvážení pokut uložených každému z těchto podniků (bod 109 rozhodnutí).

270 Soud má za to, že kritéria popsaná v bodě 108 rozhodnutí plně odůvodňují obecnou úroveň pokut uložených podnikům, kterým bylo rozhodnutí určeno. V tomto ohledu je třeba zvláště zdůraznit zjevnou povahu porušení čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS, a to zejména písmen a), b) a c), jíž si byli výrobci polypropylenu, kteří jednali v co největším utajení, vědomi.

271 Soud má rovněž za to, že čtyři kritéria uvedená v bodě 109 rozhodnutí jsou relevantní a postačující ke spravedlivému vyvážení pokut uložených každému podniku.

272 V tomto ohledu je třeba především odmítnout argument žalobkyně, podle kterého tabulka 1, připojená k rozhodnutí, sloužila jako základ pro výpočet částky pokuty uložené žalobkyni. Bod 108 ani bod 109 rozhodnutí totiž neodkazují na „podíly na trhu v západní Evropě (podle výrobce)“. Na tuto tabulku se odkazuje pouze v bodě 8 rozhodnutí, který je v části rozhodnutí věnované popisu trhu s polypropylenem v západní Evropě.

273 Soud konstatuje, že Komise při určení výše pokuty, jež má být uložena jednotlivým podnikům, vycházela v bodě 109 rozhodnutí z jejich postavení na trhu s polypropylenem ve Společenství, přičemž mezi kritérii spravedlivého vyvážení pokut uložených každému z podniků uvedla jejich dodávky polypropylenu do Společenství.

274 Je třeba zdůraznit, že i když by bylo nepochybně lepší, kdyby Komise v rozhodnutí uvedla údaje, které za tímto účelem zohlednila, nemůže neuvedení těchto údajů způsobit protiprávnost rozhodnutí ve vztahu k žalobkyni vzhledem k tomu, že v průběhu řízení před Soudem Komise předložila příslušné údaje, jejichž správnost žalobkyně nepochybnila.

275 Z toho vyplývá, že při výpočtu výše pokuty, která má být uložena žalobkyni, Komise správně posoudila postavení žalobkyně na trhu s polypropylenem ve Společenství, a že tudíž musí být tento žalobní důvod zamítnut.

C – Zohlednění účinků protiprávního jednání

276 Žalobkyně tvrdí, že Komise měla vzít v úvahu skutečné chování společnosti Anic na trhu, pokud jde o ceny i o objemy, které lze vysvětlit nezávisle na jakékoli účasti na dohodách nebo jednáních ve vzájemné shodě.

277 Podpůrně poukazuje na to, že její případná účast na dohodách nebo jednáních ve
vzájemné shodě neměla na hospodářskou soutěž a na obchod mezi členskými státy
žádný účinek.

278 Komise odpovídá, že uznala jako polehčující okolnost skutečnost, že obecně cenové
iniciativy plně nedosáhly svého cíle, a ve zbývajícím odkazuje na svá skutková
zjištění a na svou argumentaci ohledně účinku protiprávního jednání na
hospodářskou soutěž a ovlivnění obchodu mezi členskými státy.

279 Soud konstatuje, že Komise rozlišila dva druhy účinků protiprávního jednání. První
spočívá ve skutečnosti, že všichni výrobci po dohodě o cílových cenách v průběhu
schůzí vydali svým prodejním kancelářím pokyny, aby tyto cenové úrovně
uplatňovaly, a „cíle“ tak sloužily jako základ vyjednávání o cenách se zákazníky. To
umožnilo Komisi dospět k závěru, že v projednávané věci důkazy jasně ukazují, že
dohoda skutečně měla značné účinky na podmínky hospodářské soutěže (bod 74
druhý pododstavec rozhodnutí, který odkazuje na bod 90). Druhý druh účinku
spočívá ve skutečnosti, že srovnání vývoje cen účtovaných jednotlivým zákazníkům
a cílových cen stanovených v průběhu konkrétních cenových iniciativ potvrzuje
záznamy o uskutečňování cenových iniciativ obsažené v dokumentaci nalezené u
společnosti ICI a u jiných výrobců (bod 74 šestý pododstavec rozhodnutí).

280 Je třeba poukázat na to, že účinky prvního druhu Komise právně dostačujícím
způsobem prokázala na základě četných cenových pokynů vydaných jednotlivými
výrobci, které se shodují navzájem i s cílovými cenami stanovenými na schůzích a
byly zjevně určeny jako základ pro vyjednávání o cenách se zákazníky. Skutečnost,
že Komise nenašla cenové pokyny vydané žalobkyní, nemůže toto zjištění vyvrátit,
neboť účinky, které Komise vzala v úvahu při určení obecné úrovně pokut
nevyplývají ze skutečného chování, jehož se podnik podle svého tvrzení držel, nýbrž
z celkového protiprávního jednání, na kterém se podílel.

281 Pokud jde o druhý druh účinků, je třeba poukázat na to, že Komise v bodě 108
poslední odrážce rozhodnutí uvedla, že při zmírňování výše pokut vycházela ze
skutečnosti, že cenové iniciativy obecně plně nedosáhly svého cíle a že nakonec
nebyla přijata žádná donucovací opatření k zajištění dodržování kvót nebo jiných
ujednání.

282 Vzhledem k tomu, že jednotlivé body odůvodnění rozhodnutí týkající se určení
částky pokut je nutno číst ve světle ostatních bodů tohoto odůvodnění, je třeba mít za
to, že Komise právem vzala první druh účinků v úvahu zcela a že zohlednila
omezenou povahu druhého druhu účinků. V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že
žalobkyně neuvedla, do jaké míry toto zohlednění omezeného rozsahu druhého druhu
účinků bylo při zmírnění pokut nedostatečné.

283 Soud připomíná, že již odmítl argument žalobkyně směřující k prokázání toho, že
nemohla ovlivňovat trh a obchod mezi členskými státy z důvodu svého malého
podílu na trhu s polypropylenem.

284 Z toho vyplývá, že tento žalobní důvod žalobkyně musí být zamítnut.

D – Zohlednění krizové situace na trhu.

285 Žalobkyně připomíná, že pokuta, která jí byla uložena, je výrazně vyšší než pokuty
uložené Komisí v rozhodnutí ze dne 8. srpna 1984, Zinc Producer Group (Úř. věst.
L 220, s. 27), ve kterém Komise zohlednila obtížnou situaci odvětví. Z toho

vyvozuje, že Komise v projednávané věci nezohlednila krizovou situaci, ve které se nacházeli výrobci polypropylenu.

286 Žalobkyně dále tvrdí, že pokuta je nadměrná rovněž ve srovnání s pokutami uloženými Komisí v rozhodnutí ze dne 23. listopadu 1984, Peroxidové produkty (Úř. věst. L 35, s. 1), neboť se podniky tehdy zúčastněné nenacházely vůbec v krizové situaci, a jediným cílem chování, které jim Komise vytýkala, mohlo tak být pouze zvýšení zisků, a neboť uvedené rozhodnutí, které jim uložilo mnohem mírnější pokuty, bylo vydáno po zpřísnění politiky Komise v oblasti pokut.

287 Komise poznamenává, že při ukládání pokut v projednávaném případě jednala v souladu se svou ustálenou politikou a se zásadami vyjádřenými Soudním dvorem v této oblasti. Zdůrazňuje, že od roku 1979 přijala politiku charakterizovanou přísnějšími pokutami, zejména za protiprávní jednání patřící již s jistotou do oblasti působnosti pravidel hospodářské soutěže a za zvláště závažná protiprávní jednání, jako je tomu v projednávané věci, s cílem především zvýšit odrazující účinek sankcí. Tato politika byla schválena Soudním dvorem (rozsudek ze dne 7. června 1983, Pioneer v. Komise, body 106 a 109, spojené věci 100/80 až 103/80, Recueil 1983, s. 1825), který mimoto opakovaně uznal, že při stanovení sankcí je třeba zohlednit komplexní soubor faktorů (výše uvedený rozsudek ze dne 7. června 1983, spojené věci 100/80 až 103/80, bod 120, a rozsudek ze 8. listopadu 1983, IAZ v. Komise, bod 52, spojené věci 96/82 až 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 a 110/82, Recueil 1983, s. 3369).

288 Komise je zvláště kvalifikovaná pro provádění takového posouzení, které může být vyvráceno pouze v případě nesprávného skutkového zjištění či nesprávného právního posouzení. Mimoto Soudní dvůr potvrdil, že rozhodnutí Komise o sankcích se může případ od případu lišit, i když se situace jeví podobně (rozsudek ze dne 12. července 1979, BMW Belgium v. Komise, bod 53, spojené věci 32/78, 36/78 až 82/78, Recueil s. 2435, a výše uvedený rozsudek ze dne 9. listopadu 1983, věc 322/81, body 111 a násl.).

289 Komise konečně zdůrazňuje, že za účelem zmírnění sankcí uznala, že podniky utrpěly závažné ztráty při své činnosti v odvětví polypropylenu v průběhu velmi dlouhého období (bod 108 rozhodnutí), přestože se domnívá, že není povinna zohlednit nepříznivé hospodářské podmínky, v nichž se odvětví nachází, při určování výše pokut za porušení pravidel hospodářské soutěže.

290 Soud konstatuje, že Komise na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, výslovně uvedla v bodě 108 poslední odrážce rozhodnutí, že zohlednila skutečnost, že podniky utrpěly závažné ztráty při své činnosti v odvětví polypropylenu v průběhu velmi dlouhého období, což svědčí nejen o tom, že Komise zohlednila ztráty, ale také že přitom zohlednila nepříznivé hospodářské podmínky v odvětví (výše uvedený rozsudek Soudního dvora ze dne 9. listopadu 1983, věc 322/81, body 111 a násl.) při určení, i na základě ostatních kritérií uvedených v bodu 108, obecné úrovně pokut ukládaných podnikům, které se dopustily protiprávního jednání.

291 Mimoto skutečnost, že Komise v minulosti měla za to, že vzhledem ke skutkovým okolnostem bylo třeba zohlednit kritickou situaci, ve které se nacházelo dotčené hospodářské odvětví, ji nemůže zavazovat k tomu, aby stejně zohlednila podobnou situaci v projednávané věci, neboť bylo právně dostačujícím způsobem prokázáno, že se podniky, kterým bylo rozhodnutím určeno, dopustily zvláště závažného porušení ustanovení čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS.

292 Z toho vyplývá, že tento žalobní důvod musí být zamítnut.

E – Neexistence předchozího protiprávního jednání

293 Žalobkyně vytýká Komisi, že nezohlednila skutečnost, že na rozdíl od některých jiných výrobců nebylo společnosti Anic nikdy v minulosti vytýkáno porušování pravidel Společenství o hospodářské soutěži.

294 Komise upozorňuje, že neměla právní povinnost uložit výraznější pokuty podnikům, které byly již v minulosti stíhány za jiná porušení pravidel hospodářské soutěže.

295 Soud má za to, že skutečnost, že Komise již v minulosti zjistila, že nějaký podnik porušil pravidla hospodářské soutěže, a že mu případně z tohoto důvodu udělila sankci, může být považována za přitěžující okolnost vůči tomuto podniku, ale že neexistence předchozího protiprávního jednání je normální okolností, kterou Komise není povinna zohledňovat jako polehčující okolnost, tím spíše že v projednávané věci se jedná o zvlášť zjevné porušení čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS.

296 Z toho vyplývá, že tento žalobní důvod musí být zamítnut.

F – Dohoda nebo jednání ve vzájemné shodě

297 Žalobkyně připomíná, že důležitost rozlišování mezi pojmy „dohoda“ a „jednání ve vzájemné shodě“ nespočívá pouze ve druhu odpovědnosti, ale rovněž ve stupni odpovědnosti vyplývající z porušení čl. 85 odst. 1 Smlouvy o EHS, neboť v případě jednání ve vzájemné shodě neexistuje důkaz o tajném závazku jako takovém.

298 Komise nepřipouští, že by rozlišování mezi těmito dvěma pojmy bylo relevantní pro stupeň odpovědnosti.

299 Soud připomíná, že z jeho závěrů ohledně prokázání protiprávního jednání vyplývá, že Komise právem kvalifikovala zjištěné protiprávní jednání současně jako dohodu a jednání ve vzájemné shodě, neboť zjištěné skutkové okolnosti dosvědčily, že různé uzavřené dohody a různá zjištěná jednání ve vzájemné shodě byla součástí jediného systému, na který žalobkyně přistoupila svou účastí na těchto dohodách a jednáních ve vzájemné shodě. Z toho vyplývá, že právě z této správné kvalifikace protiprávního jednání vycházela Komise při výpočtu výše pokuty uložené žalobkyni.

300 Z tohoto důvodu tento žalobní důvod nemůže být přijat.

301 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že pokuta uložená žalobkyni je přiměřená závažnosti porušení pravidel hospodářské soutěže Společenství prokazaného u žalobkyně, že však musí být snížena z důvodu kratšího trvání tohoto porušení.

302 V tomto ohledu Soud zaprvé uvádí, že trvání protiprávního jednání posouzené Komisí na šedesát dva měsíce bylo zkráceno o čtrnáct měsíců, protože Komise neprokázala účast žalobkyně na protiprávním jednání v období přibližně od listopadu 1977 do konce roku 1978 nebo počátku roku 1979. Komise však při určení výše pokut vzala v úvahu skutečnost, že mechanismus protiprávního jednání byl plně prokázán až od počátku roku 1979 (bod 105 poslední pododstavec rozhodnutí).

303 Soud zadruhé uvádí, že trvání protiprávního jednání bylo zkráceno o dva měsíce, neboť protiprávní jednání nebylo prokázáno právně dostačujícím způsobem pro období od konce října 1982 do konce roku 1982 nebo do počátku roku 1983. V tomto ohledu je třeba zdůraznit zvláštní závažnost protiprávního jednání v průběhu těchto dvou měsíců.

304 Soud zatřetí uvádí, že po polovině roku 1982 Komise, s výhradou sdělení vlastního očekávání žalobkyně v oblasti objemů prodeje pro první čtvrtletí 1983 společnosti ICI, neprokázala účast žalobkyně na žádné skutečnosti naplňující znaky protiprávního jednání.

305 Soud začtvrté uvádí, že se žalobkyně neúčastnila opatření určených k usnadnění provádění cenových iniciativ, a to ani těch, které byly přijaty v průběhu období předcházejícího polovině roku 1982.

306 Z výše uvedených úvah vyplývá, že výše pokuty uložené žalobkyni musí být snížena o 40 %.

K nákladům řízení

307 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Soudu prvního stupně se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Podle čl. 87 odst. 3 však může Soud náklady rozdělit mezi účastníky řízení nebo rozhodnout, že každý z nich nese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch. Vzhledem k tomu, že žalobě bylo částečně vyhověno a účastníci řízení požadovali vzájemně náhradu nákladů řízení, ponese každý z účastníků řízení vlastní náklady.

Z těchto důvodů

Soud prvního stupně (první senát)

rozhodl takto:

- 1) **Článek 1 rozhodnutí Komise ze dne 23. dubna 1986 (IV/31.149-Polypropylen, Úř. věst. L 230, s. 1) se zrušuje v rozsahu, v němž se konstatuje, že se společnost Anic účastnila:**
 - **protiprávního jednání před koncem roku 1978 nebo počátkem roku 1979 a po konci října 1982;**
 - **systemu pravidelných schůzí výrobců polypropylenu, cenových iniciativ a omezování měsíčních prodejů ve vztahu k předchozímu období po polovině roku 1982;**
 - **opatření určených k usnadnění provádění cenových iniciativ.**
- 2) **Výše pokuty uložené žalobkyni v článku 3 uvedeného rozhodnutí se určuje na 450 000 ECU, neboli 662 215 500 ITL.**
- 3) **Ve zbývající části se žaloba zamítá.**
- 4) **Každý účastník řízení ponese vlastní náklady řízení.**